

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe un an . . . . . 4 coroane.
 Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.
 Pentru România 10 lei anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
 se primesc în biroul administrației (strada
 Poplăcii nr. 15).
 Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani
 a treia-ora 10 bani.

Turburările din Orient.

De câțeva vreme din răsăritul Europei, adică din ținuturile Turciei europene și din țările marginase cu ea, vin vești neliniștitoare. Trebuie să știm, că în răsărit nu sunt încă stări statornice. Vina o poartă mai cu seamă stăpânirea turcească, care nu se îngrijește de binele supușilor sei, ci din potrivă se străduiește numai a-i apăsa și a-i necăji în tot chipul. Nu-i vorbă, afară de Turcia vor mai fi și alte țări, în cari se întâmplă lucrurile cam așa, dar' despre aceasta nu voim să vorbim acum.

Destul, oă stând astfel lucrurile, nu e mirare, dacă popoarele Turciei voiesc și caută prilej a scutura jugul apăsător al Turcilor. De obicei în fiecare primăvară, când codrul inverzește și voicicii pot avea un traiu mai ușor, popoarele din Turcia se mișcă.

Așa e și acum. Dar' acum se pare, că lucrul s'a îngroșat. Știrile ce au venit din răsărit de câteva zile, ne arată, că în Turcia este o febră generală. În câteva orașe s'au întâmplat răscoale mai mici. În Albania de mează-noapte nu mai e nici o rînduială. Grecia și Bulgaria își păzesc granițele cu soldați, ca focul eventualei răscoale să nu treacă și în aceste țări. Ear' de altă parte Muntenegrul cheamă toți feciorii sub arme.

Așa spun veștile și ele mai adaugă, că Domnitorii și diplomații din Europa sînt cu ochii în patru și se străduiesc a mulcomi pornirile de răscoală.

Eată ce scrie o foaie frunțasă despre aceste porniri:

Dacă va trece primăvara aceasta, fără-ca Turcia europeană să nu fie sguđuită de unele turburări, apoi atunci cu toții vom pute zice că mare minune se va fi întemplat. Căci, deși până acum deodată cu ivirea primăverii începeau și svonirile despre eventuale răscoale în Albania și Macedonia, totuși stările în Balcani n'au fost nici-odată atât de posomorite cum sînt acum. Nu numai în cercurile cărmuitoare ale capitalelor balcanice, dar' și în centrele politice cele mari europene, bărbații de stat sînt îngrijați. Peste tot, dar' mai ales la Viena, Constantinopol și St.-Petersburg diplomația e foarte îngrijată de soarta Orientului din cauza semnelor de turburări ce se ivesc în ținuturile turcești locuite de creștini.

Bărbații de stat sînt îngrijați, oăci din răscoale de aceste se poate naște un mare războiu european. De aceea ei și caută a domoli pornirile războinice, dar' în schimb cer dela Turci să-și schimbe modul lor de guvernare, să facă îmbunătățiri pentru popoarele creștine, oăci altcum nu poate fi pace și liniște.

Dacă Turcii se vor cumiți, spre al lor bine vor face. Altcum ei vor păți mai rău, cum au pățit-o și de alte ori. Căci una trebuie să se știe, oă ocărmuitorii unei țări pot face multe nedreptăți cu popoarele, pe cari le ocărmuiesc. Dar' aceste nu rămân nepedepsite și nelegiuirile nu pot ține cât vecii.

Așa e și în Turcia. Dacă statele europene nu vor face rînduială în Turcia și dacă Turcii nu vor asculta de bunele sfaturi, ce li-se dau, vor face rînduială popoarele chinuite, vor face rînduială — cu pușca și sabia. Dacă nu acum, apoi nu peste mult.

duială popoarele chinuite, vor face rînduială — cu pușca și sabia. Dacă nu acum, apoi nu peste mult.

Din Austria. După-cum anunță unele foi vieneze, partidele germane au decis, că în urma ținutei guvernului Körber și a votului ministrului polon Pręntak în chestia gimnasiului din Cilli, vor pretinde numirea unui ministru fără portofoliu german. Îndeosebi pangermanii accentuează necesitatea numirii unui astfel de ministru, care să stea în afară de ori-ce club parlamentar și să fie bărbatul de încredere al tuturor partidelor germane.

EARĂȘI „GOTT ERHALTE“. Folle șoviniste din nou varsă foc și pară contra imnului „Gott erhalte“. Cu ocaziunea învierii adică muzica militară din Budapesta a intonat între altele și imnul casei domnitoare.

Corectarea listelor electorale. Terminul fixat de lege pentru începerea conscrierii alegătorilor districți a trecut în 25 Martie. Astfel comisiunile osmise în acest scop și-au început deja munca. Conscrierea se face pe baza listelor vechi, dar' prelucrate din nou. În 5 Aprilie se începe corectarea listelor electorale. Inteligența română de pretutindeni să petreacă cu cea mai mare atențiune alcătuirea listelor, să controleze corectarea ca astfel alegătorii români să nu fie prescurtați în drepturile lor.

FOITA.

Poesii populare.

Din Șomfalău.

Comunicate de G. C. Crăciun.

De-ai ști bade, de ai ști
 Mult e bine a iubi,
 Ai veni noaptea pe lună
 Ca ziua pe vreme bună,
 Ș'ai veni noaptea pe stele
 Ca ziua pe petricele,
 Ș'ai veni de unde-ai fi
 Pân' la mini nu te-ai oprî

Nu gândi bade oă-mi placi
 Că numai păcate-ți faci,
 Când te-am văzut bade-n dos
 'Mi-ai părut foarte frumos,
 Dar' când te-am văzut în față
 Iți spun drept, că 'mi-a fost greață.

Nu gândi bade oă-mi pasă
 Că ce-ai zis că nu-'s frumoasă,
 Ai zis bade de necaz
 C'ai văzut că eu te las,
 Ai zis bade de mânie
 Că nu-mi trebuiești tu mie.

Cântă păsărica-n earbă
 Trece badea, nu mă 'ntrebă,
 Ori doară eu nu-i sînt dragă;
 Cântă păsărica-n vînt
 Eu numai pot de urît,
 De urît și de bănat
 Nici aseară n'am cinat,
 De jale și de urît
 Nici azi-noapte n'am durmit.

Când te duci bade-n pădure
 Vină pe la noi și-mi spune,
 Să-ți dau gură din păhar
 Să nu-ți strici ceva la car,
 Să-ți dau gură peste poartă
 Să nu-ți strici bade vr'o roată,
 Să-ți dau gură din glăjuță
 Să ști oă 'ți-am fost drăguță.

Din Foeni.

Culese de Alexandru Murgu, econom.

Frunză verde din izlaz
 Să ști mândro că te las,
 Nu te las că ești urîtă
 Ci te las că ești bolândă,
 Că ș'aseară te-am văzut
 C'ai șezut cu altul mult.

Măndruliță chică creată
 Fără tine nu-i vieată,
 Chica ta e din inele,
 Gura ta faguri de miere
 Și eu după tine-aș mere.

Frunză verde de nua
 Maică nu mă blăstema
 Că nu-ți fac plăcerea ta,
 Patru cai dela căruță
 Nu-'s ca scumpa mea mândruță.

ÎNTÂLNIREA DIN VENEZIA. Tratatul și înțelegerea dintre Bülow și Prinetti, ce au avut-o săptămâna trecută în Veneția, sînt ținute în secret, dar din depeșele oficiale din Roma și Berlin, se vede, că rezultatul este satisfăcător pentru ambele state.

Depeșele din Roma asigură, că s'au stabilit întru toate condițiile tratatelor comerciale cu Germania și așa nu se vor ivi diferende în rapoartele politice dintre aceste două state. Tot depeșele din Roma și Berlin anunță că rapoartele politice între Germania și Italia sînt foarte intime și asigurate pe timp lung.

În ce privește Austro-Ungaria, cu acest stat acum decurg tratativele și se afirmă, că ele vor avea rezultat favorabil.

Espulsați. Foia „Narodny Listy” scrie: După cum se știe, nu demult a fost o deputațiune de Mohamedani din Bosnia și Herțegovina la Sultanul, dela care a cerut scut în contra scurtării vechii autonomii a bisericii mohamedane. Reîntorcându-se deputațiunea în Bosnia, la graniță au fost opriți trei din membrii ei prin gendarmii austriaci, cari le-au adus la cunoștință, că sunt espulsați din țările ocupate, fiind-că au emigrat fără îndreptățire din Bosnia. Măsura luată față de ei a fost publicată deja și în „Monitorul oficial” din Sarajevu și a produs o mare iritare între Mohamedani.

Reforma codului penal militar. Din Viena se telegrafează că prim-ministrul Körber și generalul Schönauich, șef de secție în ministerul de războiu, au fost primiți în audiență extraordinară la Majestatea Sa Monarhul. Aceasta audiență stă în legătură cu reforma codului penal militar, atât de mult urgentată și în Austria și în Ungaria.

Cenzurarea bibliotecilor școlare. Ministrul Wlassics a cerut părerea senatului regnicolar de instrucție în privința introducerii cenzurei pentru bibliotecile tinerimei școlare. Scopul acestei cenzurări ar fi fost prevederea tuturor bibliotecilor școlare numai cu cărți inescapabile, mai ales din punct de vedere „patriotic”. Senatul regnicolar însă, punându-se pe un punct de vedere mai modern și liberal, s'a pronunțat contra introducerii cenzurei, admitându-o numai pentru școlile elementare.

Între frați. Am mai amintit, că la congresul istoric, care se va ține în Aprilie în Italia, au fost invitați și membrii corpului didactic din România. Congresul se va inaugura în Veneția, la 16 Aprilie c., prin o ședință la societatea academică venețiană. De aici congresiștii vor pleca la Roma, unde se vor începe ședințele la 21 Aprilie.

Românii vor fi primiți cu mare dragoste și căldură de trații italieni. Secretarul secției de istoria pedagogiei, prof. Tauro scrie referitor la mergearea Românilor, o nouă călduroasă scrisoare adresată „Revistei învățătorilor și învățătoarelor” din România, în care între altele zice, că Românii sînt așteptați cu drag pentru suvenirile comune din trecut, cari deși depărtate, sînt întotdeauna prezente în sufletul poporului italian, intrupate în ființa mamei Roma.

Sistemul în Torontal. Curățirea începută în administrația comitatului Torontal, se continuă. Vice-comitele Dellimanics a adresat tuturor autorităților o circulară, în care acestea sînt provocate, că ori ce iregularitate neglijentă ori abus ar observa, imediat să iee dispozițiunile necesare. Circularul a și avut efect, căci din o mulțime de comune sosesc zilnic plângeri contra nelegiuirilor și nu fără basă. Vice-comitele ordonează cercetare severă și fără amîinare. — Acestea de mult ar fi trebuit făcute, până a nu ajunge poporul la sapă de lemn.

„Corda Fratres”

Congresul studențesc convocat la Roma de secția italiană a asociațiunii „Corda Fratres”, se întrunește mâine în 2 Aprilie c. Cum sîntem informați congresul și studenții români, cari participă, vor fi felicitați telegrafice din mai multe părți locuite de Români. (Adresa e în zilele 2—6 Aprilie: Remus Iliescu, Roma poste-restante).

În Roma studenții români vor ține o ședință românească, în care se vor lua hotăriri cu privire la congresul din Budapesta și la nădăbăile șovinismului unguresc.

Referitor la congres și la rolul Românilor ni-se mai scriu următoarele:

Turin, 28 Martie c.

Alaltăieri, în 26 Martie c., a sosit la Turin dl Ioan Vișoiu, student, care va reprezenta Asociațiunea studenților universitari din București în delegațiunea, ce va oferi, în congresul din Roma, stindardul de onoare studențimii italiene. D-sa a luat, din trecerea prin Budapesta importante amănunte relative la prigonirile în perspectivă ale tinerimii universitare ardelenă.

Pe Sâmbătă se așteaptă și dl C. Orănescu, reprezentantul uniunii studenților români, plecat pentru a lua parte în aceeași delegațiune pentru congresul din Roma.

Stindardul, care a fost espus publicului din Turin pentru trei zile, a fost obiectul admirațiunii tuturor și ziarele locale au dedicat inițiativei și în general Românilor măgulitoare omagii de simpatie.

Plecarea în corpore din Turin a delegațiunii române este fixată pentru Luni 31 Martie st. n.

Tinerii noștri vor avea o meritoasă manifestațiune latină la Roma.

Cor.

DIN LUME.

Macedonia.

Reprezentanții din Sofia ai Austro-Ungariei și Rusiei au intervenit la guvernul bulgar în cauza comitetului macedonean. Guvernul bulgar i-a asigurat, că nu va simpatiza nici-oând cu mașinațiunile acestui comitet, chemate să producă turburări în Macedonia. A asigurat totodată, că va lua măsuri energice pentru de a împedeoa formarea de bande revoluționare în Bulgaria și năvălirea lor în Macedonia.

„Köln. Z.” are o epistolă din Macedonia, unde creștinii ar fi foarte iritați contra bandelor sarafoffiste, cari comit zilnic cele mai mari crime. Ei vor să formeze cete, cari să lupte contra bandelor lui Saraffoff.

Enciclica Papei.

În Sâmbăta Paștilor apusene a dat Papa o enciclică, în care mulțumește Providenței divine, care i-a dăruit o viață așa de lungă. El înoeste admonierile către catolici și regretă atacurile îndreptate contra bisericii catolice, precum și nouele abateri dela învățăturile bisericii. Papa prezintă o icoană a societății actuale, care dă tot mai mult în brațele anarchiei, și cheamă întreaga lume să se reîntoarcă la Christus, dela care singur poate aștepta pace și mântuire.

Irlanda.

În partea de vest a Irlandei domnesc stări revoluționare. Stăpână e acolo Liga irlandeză, contra căreia guvernul englez nu cutează să întreprindă nimic, Liga scoate dări dela farmerii englezi și alungă pe funcționarii, cu cari nu e mulțumită. Tinerimea iră împlinește orbește ordinele Ligei. Până-oând nu se va hotări înt'un fel cu războiul din Africa-de-sud, guvernul englez nu poate lua nici o măsură pentru delăturarea acestor stări.

Creta.

După un comunicat oficial din Constantinopol, Poarta a primit propunerile înaintate de ambasadorii puterilor în chestia Cretei. În urma acestora s'a acordat amnestie generală pentru toți, cari au participat la războaiele pentru independența insulei și a recunoscut ca limbă oficială pe cea grecească.

Mișcarea studenților în Rusia.

„Monitorul oficial” din Petersburg publică un raport oficial despre turburările studențești. După ce constată, că acestea au fost îndreptate contra guvernului, comunică măsurile luate față de cei întemnițați. La început au intenționat autoritățile să trimită pe cei 682 întemnițați în părțile mai îndepărtate ale imperiului (de regulă Siberia și Caucazul). Intervenind Țarul, au fost esilați 94 pe 2—5 ani în guvernamentul Irkutsc (Siberia-ostică), 567 au fost condamnați la temniță de 3—6 luni, 6 au fost puși sub supraveghere polițienească.

Intre cei pedepsiți sînt 537 studenți dela universitatea din Moscova, 56 dela alte institute de acolo, 55 studenți și 34 alte persoane, între cari multe femei.

Mangiuria.

Țarul și contele Lambdorff au declarat în urma unei întrebări făcute de guvernul american, că Rusia nu va evacua Mangiuria, până când nu va avea garanții destule pentru menținerea ordinii acolo. Mangiuria o privesc însă tot ca parte integrantă a Chinei, înțelegându-se astfel dela sine, că va fi supusă aceleleași tratări, de care se bucură celelalte părți ale imperiului chinez. De o retragere a trupelor ruse din Mangiuria nu poate fi deci vorba.

Răsboiul din Africa-de-sud.

Pentru de a-și arăta recunoștința dovedită de Buri și prin liberarea lordului Methuen, Englezii au început să pună în aplicare dispoziția cuprinsă în faimoasa proclamațiune a lui Kitchener din 8 August 1901, prin care s'a ordonat sechestrarea și vinderea moșțiilor bure, ai căror stăpâni nu s'au supus până la 15 Septembrie anul trecut. În 13 Martie a. c. s'au vîndut 15 moșții bure în estensiune de peste 20000 hect. Pentru de alovicât mai tare în Buri, guvernul englez vrea să pună mâna pe astfel de moșii pentru de a le folosi la colonizarea de Englezi, folosind pentru aceasta pe actualii voluntari-tăciunari din armata lui Kitchener. Acestor voluntari li-se vor da de neveste fete din orfelinatele engleze. Pentru planul acesta se întrepun indeosebi Beksiensii englezi Ausquith și lord Argyll. În felul acesta a purces și Cromwell cu Irlanda. Urmarea acestei politice de tâlhari de drum e actuala stare vulcanică din nefericita țeară a Irilor.

După-cum se confirmă acum în Londra din toate părțile, lordul Wolseley va avea să fungeze ca reprezentantul regelui la pertractările pentru pace, rămânând ca Kitchener să conducă numai pe cele referitoare la un eventual armistițiu.

Krüger privește de acceptabile următoarele condițiuni de pace: independență internă sub suzeranitate engleză, amnestie pentru Africanderi, retragerea tuturor decretelor de esilare și confiscare, despăgubire pentru fermele dărimate.

Cecil Rhodes, după Dr. Leyds adevăratul pricinuitor al răsboiului, a murit. Morbul, care l-a doborât, a fost pricinuit prin consumarea excesivă de beuturi spirituoase, indeosebi rachiu.

Știri mărunte.

Ambasadorul turc din Paris și consulul general din Geneva au primit ordin să facă tot posibilul, ca să impedeze ținerea congresului plănuț de studenții armeni.

Ministrul bulgar Daneff a plecat la Petersburg, unde va face raport despre starea financiară și politică a Bulgariei. Principele Ferdinand va participa la manevrele rusești din luna August.

O telegramă din Petersburg anunță, că poliția a descoperit la o clinică a universității din Charcoff o tipografie secretă. S'au făcut mai multe arestări și perchisiții.

Oălătoriea regelui și reginei Sêrbiei la curtea rusească se va face în Iunie sau Iulie și anume nu la Petersburg, ci la Livadia.

În 20 Maiu se va preda administrația Cupei guvernului cuban și presidentul Palma își va ocupa postul. Garnisoane de ale Statelor-Unite vor rămâne numai în întăriturile dela Țermurii insulei.

Senatul american a primit legea pentru scutul presidentului. Prin ea se pedepsește cu moarte ori-ce tentativă de omor făcută contra presidentului, vicepresidentului și a membrilor din cabinet.

SCRISORI.

Serate de-ale meseriașilor.

La ședința literară a treia, ținută Joi, la 27 Martie n. c., în localitățile »Reuniunii sodalilor români din Sibiiu«, au luat parte peste 100 persoane. Se remarcă aceasta ocazie prin faptul, că Reuniunea a sărbătorit aniversarul al 40-lea al unuia dintre primii membri ai sei, a bătrânului măiestru compactor Ioan Cristea, care alătura de Moise Albu, primul măiestru pantofar în Sibiiu și de Nicolae Simtion, tipograf, fost vice-president al reuniunii și actual membru onorar al ei, unicii măiestri români formau garda mult regretatului întemeietor al reuniunii, a venerabilului Nicolae Cristea, la alcătuirea reuniunii.

Sărbarea și-a făcut începutul cu executarea prin corul reuniunii de sub conducerea zelosului dirigent C. Popa, a compoziției »Eată ziua triumfală«, după care presidentul reuniunii, dl Victor Iordășianu, a rostit o cuvîntare ocazională, zicînd cam următoarele:

»Astăzi dat ne este de a ne întreținea puțin cu viața unui om modest, dar' harnic. Vorba e de cinstitul bătrîn Ioan Cristea, măiestru compactor, carele lungi 40 ani, cu hărnicia proprie Românilui, și-a purtat meseria în acest oraș, în care meseriașul român abia numai de puțin timp încoace își poate face casă și masă.

Familia iubitelui nostru coleg, sînt câteva zile, în cerc restrîns a sărbătorit fără șgomot aniversarul al 40-lea, de când și-a deschis atelierul seu de compactorie în Sibiiu.

Ven. nostru iubitant își poate zice cu mîndrie: am învins, de oare-ce la venirea sa în Sibiiu mult timp nu se găsea aici decât d-sa și M. Albu, m. pant., care la 1860, numai cu îngăduire dela locotenența ces. reg. din Sibiiu și-a deschis atelierul, și tipograful Nicolae Simtion; domnia-sa mai poate avea mîndria de a fi crescut în atelierul seu modest mulți compactori, cari astăzi așezați sînt în diferite centre, ba compactorul Neuzil, care cu mașinării electrice își poartă meseria de compactorie, la d-sa și-a câștigat primele cunoștințe din această meserie.

Reuniunea noastră modestă și în plină luptă cu neajunsurile, ce ne copleșesc, nefiind în plăcuta pozițiune de a-și arăta în altfel recunoștința sa, își dedică ție, venerabile măiestru bătrîn, serata de astăzi și felicitându-te pentru viața petrecută ca muncitor cinstit în acești 40 ani trecuți, îți dorește, ca bunul Dumnezeu să te trăească încă mulți

și fericiți ani împreună cu soția și cu fiul cinstiei tale.

Dl Cristea, plin de emoțiune, mulțumește pentru sărbarea, ce i-o face Reuniunea, lângă care a stat și va sta până la moarte și dorește causei meseriașului român să trăească, să crească și să înflorească!

Întrați cu acestea în ședința literară propriu zisă, dl Augustin Bena execută la pian valsul »Valurile Senei«; d-șoara Ana Banea ne delectează cu poezia »Călugărul«, de Maria Cioban; d-șoara Elena Buian, una din vechile noastre coriste, declamează cu sentiment poezia »Fata mamei cea mai mică«, de Coșbuc; dl Nicolae Bratu, culeg.-tipog., ca întotdeauna ne-a predat cu multă pricepere poezia »Nunta Zamfirei«, de Coșbuc; d-șoarele Ana Banea și Elena Buian, în emulațiune nobilă una cu alta, ne-au mai delectat: prima cu poezia »Sub patrafir«, de G. Coșbuc și a 2-a cu »Craiu nou«, de Vasile Alexandri, secerînd ambele multe aplause. Laurii seratei de astăzi revin dlui George Moga, angajat la teatrul german de sub conducerea directorului L. Bauer. D-sa ne-a cântat cu multă precisiune compoziția »Domnul Tudor«, de Nicolescu, musica de Brăteanu, ear' ca punct final ne-a predat cu mult haz și multă mimică cuplul improvizat de d-sa: »Cum ne petrecem viața«.

Actorul nostru ne-a dovedit din nou, că Românul om este ori la ce întreprindere s'ar pune. Corurile executate la fine și între declamațiuni ne-au procurat tuturor mulțumire sufletească, ear' dirigentului Popa bună recompensă a ostenelelor sale.

Țin să mai amintesc, că din proto-coalele ședințelor administrative, cetite de notarul dl I. Apolzan, am aflat, că producția publică din Februarie a avut peste 130 coroane venit curat, că corul mixt al reuniunii are să ia în studiu o liturgie, cu care să se producă în bisericile noastre etc. „Nicovală“.

George Șincai.

La noi nu este aproape nici un om care a însemnat ceva și care să nu fi avut să sufere din cauza invidiei. Sînt caracteristice în această privință vorbele aceluia de care ne vom ocupa.

»Românii, mă ierte neamul meu, căci scriu adevărul, după-ce apucă ceva, mai toți își uită de sîngele din care sînt prășiți și numai pe cei mișei îi înalță, pe aceia îi ridică din gunoi, ear' pe cei vrednici îi urgisesc. Pilde și-ași putea aduce aici, dar acelea se vor tipări după răposarea mea, ca nu cumva să mă gonească earăși taurii cei grași din cucuruz și să mă străpungă earăși țapii ou coarnele lor cele ascuțite« (II. 129 cronica anului 1490).

În aceste câteva cuvînte se vede ura lui Șincai contra acelor, cari l-au persecutat pe nedrept.

Șincai s'a născut în Transilvania la Samșud. Data nașterii nu e sigură. În cronica sa, Șincai spune într'un pasajiu că la 1803 avea vîrsta de 50 de ani, ear' în altul că la 1774 avea 19 ani. Din ambele rezultă concluzia logică, că el s'a născut la 1753. Într'o elegie scrisă

latinește de el însuși, care cuprinde auto-biografia sa până la 1803, Șincai spune că s'a născut la 28 Februarie 1754. Cum vedem dară e contradicție între această dată și celelalte două din cronică. Trebuie să dăm însă mare crezare datei din elegie și putem admite cu oare-care propabilitate, că în adevăr Șincai s'a născut la 28 Februarie 1754.

Studiile elementare, și le-a făcut întâi în Samșud, apoi în Sabed.

În 1766 a fost trimis la Oșorhei unde a stat doi ani și de aci la Bistrița, unde a petrecut până la 1772. Părăsește școala la 19 ani și în 1773 e numit profesor de retorică și poetică la gimnaziul din Blaj. Dar' aci n'a stat decât un an, de oare ce văzându-se calitățile sale, a fost trimis în 1774 la Roma, spre a studia teologia și filologia și a stat cinci ani.

Șincai vorbește cu mult entuziasm de petrecerea sa la Roma, unde a fost întâmpinat cu o bună primire din partea tuturor și mai ales a cardinalului Ștefan Borgia, care 'i-a înlesnit intrarea în mai multe biblioteci și punerea la îndemână a tuturor documentelor privitoare la istoria Românilor. După terminarea studiilor la Roma, Șincai la întoarcerea în Transilvania, se oprește la Viena câțva timp și colaborează cu Micu la tipărirea gramaticii din 1780. Nu știm cât timp a stat aci, dar' îl găsim în 1782 ca director al școalelor române, deci în 1781 sau 1782 probabil părăsise Viena. Șincai a ocupat timp de 12 ani funcțiunea de director al școalelor române și 'și-a îndeplinit sarcina în conștiință. S'a amestecat însă și în afacerile politice. În 1791 Români redactează »*Supplex libellus*« — un memoriu în care arată, că fiind populația cea mai veche din țeară, au dreptul să fie puși pe picior de egalitate cu celelalte popoare din Ungaria. Deși această petiție a fost redactată de un consilier *Iosif Mehes* se poate admite, că au colaborat la ea Șincai și Micu. E sigur însă că Șincai a răspuns unei critice a germanului *Eder*, care pretindea, că cerele din »*Supplex libellus*« sânt nefundate și nu trebuiesc ascultate de guvernul din Viena. Șincai a vrut să probeze prin fapte istorice că critica lui *Eder* n'are nici o valoare.

La acest fapt politic important a luat parte în timpul cât a fost director al școalelor române. — Șincai n'a putut sta decât până la 1794 în funcțiunea ce 'i-se încredinșase cu 12 ani mai înainte.

La această dată, nu știm bine pentru-ce motiv, întentându-'i-se o acțiune a fost depus din postul de director. În elegia sa, el spune că 'i-s'au atribuit oare-cari principii germane, cari turburau liniștea statului. Din corespondența episcopului Bob, se vede, că și el fusese amestecat în aceste, dar' afacerea întregă nu ne e cunoscută mai de aproape. Șincai mai șeade puțin la Blaj și în 1796 pleacă la Viena spre a se desvinovăți înaintea guvernului; plângerea n'a avut nici un efect.

Dela 1796—1803 trăește cu ajutorul unei familii străine nobile Vasz de Cséga, la care intrase în calitate de profesor. De câte-ori vorbește de această familie, Șincai își arată respectul și ad-

mirația ce-'i păstra. Aci el a continuat *Istoria Românilor*, pe care o începuse deja în Roma și o complectase în bibliotecile din Viena. Când părăsește această familie, o parte însemnată din opera sa era terminată. La 1803 întorcându-se în Transilvania, Șincai se duce la protectorul seu, episcopul Samuil Vulcan din Oradea-mare. Aci petrece câteva luni și apoi pleacă la Viena, unde intră ca corector la tipografia statului. În această funcție Șincai petrece până la 1809, când îi perdem urma și îl întâlnim apoi din nou la Samuil Vulcan din Oradea-mare, unde stă până la 1811. La această dată se îndreaptă spre Blaj. De pe la 1812 urma lui e perdată din nou, chiar pentru contemporani. Nu se știa unde a murit. Papiu Ilarian, care a scris o monografie a lui Șincai, numai din amintire a putut reconstitui viața lui între 1812—1816. El spune, că la 1812 Șincai a fost văzut la Blaj și după-ce a încercat înzădar să se împace cu Bob, ar fi plecat la Alba-Iulia spre a-'și tipări cronică. Se mai spune, că Șincai ar fi mărturisit că censura din Alba-Iulia a răspuns că opera e mai curând demnă să fie arsă, ear' autorul demn de spânzurațoare. Nu se mai știe apoi ce s'a mai petrecut cu Șincai până la 1816, când s'a publicat într'un jurnal »*Concordia*« actul seu de deces. Resultă de aci, că s'a întors din nou la familia Vasz și acolo la 2 Noemvrie 1816, 'și-a sfârșit viața ca un simplu necunoscut unul din oamenii noștri cei mai însemnați.

Activitatea literară a lui Șincai se resumă în opere filologice și istorice. Lucrările ce ne-au rămas dela el sânt:

Gramatica publicată în Viena la 1780 în colaborare cu Micu. La 1783 a publicat la Budapesta o *gramatică elementară* pentru studiul *limbei latine* în școalele din Transilvania, după aceea *două abecedare* pentru școalele primare, un *catechism* și un manual de *aritmetică*. La 1804 publică o *scrisoare* adresată unui militar Lipszki; în 1805 a doua ediție a gramaticii dela 1780 și în sfârșit în 1808 începuse publicarea *Cronicei* sale. Afară de acestea au mai rămas dela Șincai câteva manuscrise, cari sânt păstrate în biblioteca din Oradea-mare și în aceea a muzeului din Cluj și din cari resultă, că el mai scrisese: *Critica*, răspuns lui *Eder* la »*Supplex libellus*«; un *dicționar latin-român* și altul *român latin*, cu corăspunzătoarele germane și ungurești pentru numirile de plante, minerale și animale; *Istoria naturală*, care se ocupă ca și dicționarul precedent de plante, animale, minerale.

În cronică sa, la anul 1714, Șincai spune apoi, că redactase un dialog asupra originii limbei române, pe care avè intenția să-'l publice alături de gramatică. Ne mai spune apoi, că redactase o genealogie a familiei sale. La anul 1490 al cronicei vorbește de *lucrări*, cari vor apăre numai după moarte. În prefața gramaticii dela 1805 ne spune în sfârșit, că dacă censura va permite, va publica o gramatică »*ilirico-română*«.

Cronică lui Șincai merge dela anul 86 până la 1739.

Șincai avea intenția să o aducă până la începutul secolului al XIX-lea. Singur însă

ne spune că se oprește aici, de oare-ce Români nu 'i-au înlesnit munca și poate ține mai mult să apară în altă limbă decât cea românească. În adevăr după ce 'și-a terminat cronică în românește, Șincai a căutat să deș și o traducere latinească. Dură-cât se poate cunoaște din manuscrisele ce s'au păstrat în Oradea-Mare și Blaj, reiese că el a tradus cronică până la 1448, dar' nu s'a conservat până azi. Șincai începuse însuși publicarea cronicei în călindarul dela Buda (1808—1809); Censura însă a oprit — se vede — continuarea ei. El a umblat atunci mult timp cu manuscrisul, până când întorcându-se din Budapesta, la Oradea-mare 'i-s'a aprobat publicarea numai pentru Ungaria. Spre a căpăta voie și pentru Transilvania, în 1814 Șincai trimite cronică la Blaj, spre a fi censurată. Deși căpătase aprobarea censurei din Oradea-mare la 1812, 'i-s'a refuzat dreptul de a se tipări cronică în Transilvania. Martonfi arată, că e o operă, ce n'ar trebui să fie publicată de oare-ce e plină de idei false și tendențioase. Cronică a rămas astfel netipărită.

În 1843 archimandritul din Iași cumpărase la o licitație din Viena, un manuscris, care e o copie după manuscrisul original al lui Șincai. După acest manuscris, cu autorizarea lui Grigore Ghica s'a început tipărirea cronicei lui Șincai; n'a apărut însă decât un volum, care conține numai câțiva ani. La 1844, profesorul Sarva după altă copie a manuscrisului autograf al lui Șincai, reîncepe tipărirea, dar' se oprește și el la anul 1853. În același an Grigore Ghica tot după manuscrisul archimandritului, tipărește prima ediție completă a cronicii lui Șincai, care e și cea mai bună, pe care o avem până-acum. S'a dat și în 1886 o ediție din îngrijirea dlui Tocilescu, dară aceasta ediție e cu greșeli.

Șincai nu se ocupă numai de trecutul Românilor din Transilvania, ci ne arată paralel evenimentele din Moldova și Muntenia, punându-le în legătură cu restul țărilor din orientul Europei. Apoi, cu mult mai multă erudiție decât Cantemir el caută ca toți învățații transilvăneni să probeze: originea noastră romană și continuitatea în Dacia.

Șincai spune, că nu trebuie să căutăm cauzele nenorocirilor noastre numai în ceea ce ne-au făcut străinii, dar' și în ceea ce s'a pregătit de unii contra altora chiar în țeară. »Pe neamul românesc, zice el, mai mult 'l-au stricat întâiu neînțelegerile între dinșii și ura dinăuntru, care și pe strămoșii noștri, Romanii cei vechi, singură 'i-a mâncat; apoi ura și fala creștinilor din vecini și mai vârtos a Leșilor, decât neamurile cele păgâne — Tătarii și Turcii; căci de acestia lesne și prea ușor s'ar fi apărat Români, mai ales de nu s'ar fi despărțit Moldovenii și Muntenii în două domnii, ci ar fi fost toți sub un cap, fiind la oaltă. Dar' despărțindu-se Români între ei, pe Moldoveni îi asupreau Leșii sau Polonii, pe Munteni Ungurii și când și când pe Moldoveni și Polonii și Ungurii.«

Acesta a fost Șincai.

După O. Densușianu.

STATUTELE

Reuniunii I. de înmormântare a locuitorilor români gr.... din .....

(Urmare).

§ 12.

Stabilirea termenelor de platire aparține sferei de drept a cassarului, care înștiințează despre acestea pe membrii reuniunii prin servitorul aceleia.

§ 13.

Consiliul direcțiunii stabilește moralitățile solvirilor de competențe, de încriere și de taxe, și înștiințează membrii despre acele.

§ 14.

Drepturile statutare de membru se câștigă prin solvirea competenței de încriere.

Drepturile sunt acestea:

a) dreptul erezilor legitimi, sau al designatului, la ajutorul bănesc în scopul înmormântării cuviincioase, (§ 15);

b) dreptul la folosirea gratuită a carului funebral necesar la înmormântarea membrului răposat, sau la dorința coroane drept despăgubire, însă numai atunci, dacă membrul respectiv a solvit taxa de 160 morți;

c) după membrii răposati afară din ....., unde folosirea carului funebral este imposibilă compete o despăgubire de 12 cor. însă numai atunci dacă membrul respectiv a solvit taxa după 160 morți;

d) afară de aceste, membrii bărbați au drept electoral activ și pasiv în adunările generale ale reuniunii.

§ 15.

Ajutorul bănesc, ce compete pentru înmormântare, se dă în raport cu serviciile îndeplinite și anume, după un membru, care încă numai taxa de înscriere a plătit o cumpet, 100 cor. 50 bani.

Aceasta sumă se sporește cu 50 bani v. a. cu solvirea făcută după fiecare răposat.

După acel membru, care a solvit 52 bani în 160 cazuri de răposări: compete 200 coroane drept ajutor bănesc.

Sumele de ajutor bănesc apar din tabela următoare:

Tabela de calculare
a ajutorului bănesc, ce compete după
membrii răposati ai „Reuniunii de înmormântare a locuitorilor români gr.... din .....

Nrul curent al răposatului	Suma ajutorului bănesc		Nrul curent al răposatului	Suma ajutorului bănesc		Nrul curent al răposatului	Suma ajutorului bănesc	
	cor.	b.		cor.	b.		cor.	b.
1	101	—	55	128	—	109	155	—
2	101	50	56	128	50	110	155	50
3	102	—	57	129	—	111	156	—
4	102	50	58	129	50	112	156	50
5	103	—	59	130	—	113	157	—
6	103	50	60	130	50	114	157	50
7	104	—	61	131	—	115	158	—
8	104	50	62	131	50	116	158	50
9	105	—	63	132	—	117	159	—
10	105	50	64	132	50	118	159	50
11	106	—	65	133	—	119	160	—
12	106	50	66	133	50	120	160	50
13	107	—	67	134	—	121	161	—
14	107	50	68	134	50	122	161	50
15	108	—	69	135	—	123	162	—
16	108	50	70	135	50	124	162	50
17	109	—	71	136	—	125	163	—
18	109	50	72	136	50	126	163	50
19	110	—	73	137	—	127	164	—
20	110	50	74	137	50	128	164	50
21	111	—	75	138	—	129	165	—
22	111	50	76	138	50	130	165	50
23	112	—	77	139	—	131	166	—
24	112	50	78	139	50	132	166	50
25	113	—	79	140	—	133	167	—
26	113	50	80	140	50	134	167	50
27	114	—	81	141	—	135	168	—
28	114	50	82	141	50	136	168	50
29	115	—	83	142	—	137	169	—
30	115	50	84	142	50	138	169	50
31	116	—	85	143	—	139	170	—
32	116	50	86	143	50	140	170	50
33	117	—	87	144	—	141	171	—
34	117	50	88	144	50	142	171	50
35	118	—	89	145	—	143	172	—
36	118	50	90	145	50	144	172	50
37	119	—	91	146	—	145	173	—
38	119	50	92	146	50	146	173	50
39	120	—	93	147	—	147	174	—
40	120	50	94	147	50	148	174	50
41	121	—	95	148	—	149	175	—
42	121	50	96	148	50	150	175	50
43	122	—	97	149	—	151	176	—
44	122	50	98	149	50	152	176	50
45	123	—	99	150	—	153	177	—
46	123	50	100	150	50	154	177	50
47	124	—	101	151	—	155	178	—
48	124	50	102	151	50	156	178	50
49	125	—	103	152	—	157	179	—
50	125	50	104	152	50	158	179	50
51	126	—	105	153	—	159	180	—
52	126	50	106	153	50	160	200	—
53	127	—	107	154	—			
54	127	50	108	154	50			

§ 16.

Solvirea ajutorului bănesc se face numai la mâna erezilor legitimi ai membrului răposat, sau la mâna și cvitanța designatului seu, pe lângă producerea certificatului autentic despre moarte, pe lângă redarea chitanții asupra solvirii ajutorului.

Afară de erezi, sau afară de cel designat, nime nu are dreptul la ajutorul bănesc, care chiar pentru aceea prin nime nu se poate sechestra, nici amaneta (zalogi).

§ 17.

Când un membru locuitor în ..... moare fără erezi legitimi sau fără om designat, atunci reuniunea e datoare a-l înmormânta în mod cuviincios. Dacă după acoperirea speselor de înmormântare mai rămâne ceva, ca escedent (felesleg) din suma de ajutorare, aceasta sumă cade în favorul casei reuniunii și sporește averea aceleia.

§ 18.

Copiii rămasi după membrii răposati și respective văduva rămasă, au întâietate la primirea în reuniune, între marginile acestor statute, față cu alți membri deja insinuați (prenotați), dacă nu sunt membri la o altă reuniune de asemenea natură.

§ 19.

La primirea au întâietate în genere toți acei indivizi, cari nu sunt membri la altă reuniune de asemenea natură, față cu aceia, cari sunt deja primiți în o atare reuniune.

§ 20.

Cassarul e obligat în fiecare săptămână, sau cel mult la două săptămâni a depune spre fructificare la un institut designat de oătră direcțiune, toți banii reuniunii încasați în acest timp.

§ 21.

Consiliul direcțiunii, respective reuniunea va întemeia un fond de rezervă din următoarele isvoare:

a) din 30% din suma intereselor anuale, ce revine reuniunii după întreg numărariul depus spre fructificare;

Legenda lui Ignat.

Sfântul Ignat a plecat la un târg să-și cumpere porci de tăiat pentru Crăciun. Mergând pe drum a întâlnit un om, care ducea două porci spre vânzare. Sf. Ignat ca mustreriu ce era l-a întrebat ce preț cere pe porci, omul i-a răspuns că nu cere bani, dar' îi cere un lucru ce va avea mai cu drag acasă. La această propunere sf. Ignat s'a învoit, crezând că va cere o vită, fiindcă avea destule.

După-ce tocmeala a fost făcută, sf. Ignat a luat porcii și au plecat cu ei acasă, rămânând ca vânzătorul să vie altă-dată și-și ia ce-i va fi drag dela casa lui. Dar' când a ajuns acasă, nevestă-sa născuse un copil. Atunci i-a părut rău de făgăduiala dată, căci nimic nu avea mai cu drag ca copilul. Acum văzându-se în așa nenorocită încurcătură, s'a rugat lui D-zeu să-l scape de

nenorocirea ce și-o făcuse. Dumnezeu, care ascultă rugăciunile oamenilor drepti, a trimis pe sf. Petru să-l scape din încurcătură.

Într-una din seri, sf. Ignat se pomenește că vine un necunoscut, care era chiar sf. Petru și l-a rugat ca să-l găzduiască în acea noapte. După-ce l-a primit cu multă trăgere de inimă, sf. Ignat i-a povestit întâmplarea cu cumpărarea porcilor și angajamentul făcut, la care sf. Petru a răspuns, că rău a făcut fiindcă acel om a fost dracul, căci are să-ți ceară din ce ai mai drag chiar copilul ce-l ai. Dar' pentru-că ești un om drept, Dumnezeu a auzit rugăciunile ce i-le-ai făcut, și de aceea m'a trimis să-ți vin în ajutor, căci poate să vie chiar în această noapte să-ți ceară învoiala.

După-ce i-a spus aceasta, i-a dat povață, când va veni să nu răspundă sf. Ignat, ci să luse pe sf. Petru să-i răspundă la toate întrebările. Pe la me-

zul nopții se pomenește strigând la fereastră cu cuvintele: dormi Ignate? Ear' sf. Petru a răspuns din casă că nu doarme. După aceasta sf. Petru l-a întrebat, că cine este cel care este la fereastră? și el a răspuns, că este omul cel cu două porci vânduți și a venit să-ți deo învoiala, propunând și două întrebări la care să răspundă sf. Ignat, și dacă nu va ghici îi va lua ce i-e mai drag, ear' dacă va ghici să lipsește de învoială. Apoi omul de-afară (dracul) a propus întrebările următoare și la fiecare răspundea sf. Petru:

1-a întrebare. Ghici ce e una? Răspuns: Dela fântâna bună mulți oameni să adapă.

2-a. Ghici ce e două? Omul cu doi ochi vede bine.

3-a. Ghici ce e trei? Săgeata cu trei tăiege săgeată bine.

4-a. Ghici ce e patru? Carul cu patru roate merge bine.

b) din eventuale fundațiuni donațiuni și oferte generoase, menite acestui fond.

§. 22.

Direcțiunea poate întrebuița acest fond, respective interesele lui anuale, după cea mai bună a sa pricepere, și spre alte scopuri de binefacere, cari ar mări interesul față de reuniune.

§. 23.

Anul de gestiune (de socoteală) se termină cu 31 Decembrie a fiecărui an (st. n.) Cu finea fiecărui an de gestiune casuarul e dator a-și presenta computul seu asupra încasărilor și erogatelor avute, consiliului direcțiunii spre supra-censurare. Ear' consiliul direcțiunii e dator a subțerne adunării generale computul censurat spre aprobare cel mai târziu până în 1 Martie a anului următor.

Organisația.

§. 24.

Afacerile reuniunii le conduce și supravegiază:

- a) adunarea generală;
- b) consiliul direcțiunii;
- c) directorul, respective substitutul seu, casuarul și notarul;
- d) comitetul de supraveghere.

§. 25.

Directorul reuniunii e dator în fiecare an sub durata celor două luni prime, a convoca adunarea generală în .....

La aceasta sînt a se convoca toți membrii reuniunii;

- a) sau prin servitor, sau alt om designat de direcțiune;
- b) sau prin publicare în biserică, sau bisericile din loc;
- c) sau prin un convocător prevăzut cu programa obiectelor, ce e a se publica într'o foaie designată de direcțiune, cu 8 zile înainte de adunarea generală;
- d) sau pe altă cale îndatinată.

§. 26.

Directorul poate convoca și adunare generală extraordinară de câte ori o află necesară.

5-a. Ghîci ce e cinci? Mîna cu cinci degete cioplește bine.

6-a. Ghîci ce e șase? Plugul cu șase boi merge bine.

7-a. Ghîci ce e șapte? Unde sînt șapte fete e șezătoarea plină.

8-a. Ghîci ce e opt? Unde sînt opt voinici în casă se nu bagi mîna pe fereastră, că o scoți cioantă.

9-a. Ghîci ce e nouă? Nouă sînt cei nouă măscurei ai mei.

După răspunsul tuturor celor nouă întrebări, omul de afară (dracul) a zis: Tu ești Domnul Dumnezeu, la care sfântul Petru a răspuns: da! eu sînt Domnul Dumnezeu și tu crepi draoc de bîrșeu.

Astfel a scăpat sf. Petru pe sf. Ignat' din această încurcătură.

E dator însă a convoca adunare generală în cașurile următoare:

a) dacă aceasta o află de lipsă consiliul direcțiunii;

b) dacă cel puțin 50 de membri cer în scris convocarea. (Va urma)

Vocea unui meseriaș.

Din experiență putem învăța multe lucruri bune și folositoare. Cine a avut ocașune a călători în țeri străine și prin orașe mari și mici, privind în stînga și în dreapta, a putut vedea edificii mari și frumoase.

Dacă întrebăm ale cui sînt acestea? îi răspunde: acestea sînt ale unor măestri. Pe noi ne surprinde și zicem: Ce păcate, măiestrii noștri sînt sêraci și nebăgați în seamă, pe când măestrii străinilor sînt oameni de frunte și trăesc domnește!

Fraților, nu trebuie să desperăm: nouă Românilor numai de ieri de alaltăieri ne este iertat să ne îmbrățișăm și să învățăm meserii, pe când străinilor le suride și le folosesc de veacuri.

Cu ajutorul lui Dumnezeu și la îndemnul cărturarilor noștri destul de repede am progresat și noi pe aceasta cale, sîntem o mulțime de măestri pe la toate orașele și pe sate, numai stăruința muncii noastre se nu ne lipsească atât cât și spriginul fraților noștri de bine. Datina rea și învechită ne bîntue clasa noastră de meseriași care aduce sute de măestrii la sapa de lemn.

Vedem pe unii meseriași în toate zilele umblînd din casă în casă cerșind, oameni de altminteri tari și mari, dar' goli și desculți, cari cer să le dai ajutor să meargă mai departe, adecă până la cărcîma Evreului. Ce i-a făcut pe oamenii acestia să ajungă până la atîta? *Beutura.*

Dintr'o zi de muncă scumpă fac o zi de sêrbătoare pîgână botezată precum zic Germanii Blau-Montag adecă Lunia cea vînată. Bun nume și potrivit, pentru că în ziua aceea în loc de muncă își beau banii de pe sêptemîna întregă și se pomenesc cu buzunarul gol, cu față palidă și vînetă, cu sănătatea sdruncinată. Datina aceasta stricăcioasă a fost și în timpurile vechi ale Romanilor. În Roma a fost un măestru pantofar foarte avut și fără familie cu numele Crispin, care era foarte iubitor de societăți, de obicei în toată Lunia își invita colegi în jurul seu să-și ospeteze petrecîndu-și până în zorile zilei următoare.

De altminteri era și un bun creștin, el muncea cu ai sei numai pentru scopuri bune și creștinești, în toate Duminecile și în sêrbători dăruia luminări și oleu la toate bisericile, ear' la oameni sêraci și desculți, le împărțea haine și încălțăminte.

Cu toate bunătățile lui creștinești totuși n'a fost scris în cartea sfinților, dar' patron nemuritor a rēmas la măiestrii până în ziua de astăzi.

Faptele cele din urmă au fost bune, ear' cele dintăiu au fost rele. Toți căți sêrbează acestea datini rele ajung zile negre.

Fraților colegi, noi Românii trebuie să ne ferim de acestea datini primejdioase. Meseriașul nu numai să fie bun Român, dar e dator să fie și creștin și iubitor de Dumnezeu, ca să poată munci și apoi cruța aceea-ce a muncit cu osteneală.

Așa spune un proverb, să tot muncești și să tot cugești și să tot înveți ca să te luminezi, că numai în chipul acesta cu pași repezi vom putea ajunge și noi acolo, unde ajung colegii noștri străini.

Iacob Talburean.
măestru și membru în comitetul reuniunii de lectură din Alba-Iulia 1902.

Despre dări și aruncuri.

Multe sînt datorințele cetățeanului, dar' nici una — afară de miliție — nu e silit să o îplinească cu atîta scumpătate, ca plata dărilor. Dacă ar fi cei ce ne administrează tot așa de cu scumpătate când e vorba de împlinirea *drepturilor*, ce le avem și numai după legea scrisă, cine ar fi așa de feroce ca noi Românii în țeara aceasta?

Dările și aruncurile sînt așa de multe, încât numai cu greu se poate orienta cineva la computarea lor. De aceea în cele următoare dăm unele lămuriri în privința lor, ca cetitorii noștri să poată fi cel puțin scutiți de trageri pe sfoară și de alergături zădarnice și costisitoare.

La noi avem, *dare de pămînt*, de *oasă*, după *chiria casei*, de *venite* (cl. I-IV.), după capitale date *împrumut* și după *rente*, *adausul general la darea de venit*, de *înaintare*, de *căștig* (loterii etc.) de *vînat* și *pușcă* și *militară*. Aruncurile încă sînt de multe feluri.

Dare de pămînt.

Darea de pămînt face 25 $\frac{1}{2}$ % din venitul curat catastral și se statorește de primăria comunală. De darea aceasta sînt scutite drumurile, stradele, tîrgurile, locurile de casă, dacă e zidit ceva pe ele, curțile, cimiteriile, școalele de pomi și viierit hotărîte pentru învățămîntul public etc.

Viile plantate din nou pe viță americană sînt scutite de dare timp de 10 ani scotiți dela datul plantării. Cererea de scutire trebuie făcută, fără timbru, la perceptorat (direcțiunea financiară).

Când s'a nimicit recolta întregă de pe hotar, fie prin grindină, apă, ger, secetă, fie prin insecte stricăcioase etc. se poate cere o relaxare (ertare, scădere) de dare, dacă în anul acela nu se mai poate sēmna nimic din nou. În cazul acesta proprietarul pîgubit, sau dacă sînt mai mulți, doi reprezentanți au să facă de-a-dreptul la direcțiunea financiară sau la primărie, în rēstimp de 8 zile dela întēmplare, arētare în scris. La eșiri de apă se socotește termenul din ziua, în care apa s'a ridicat mai sus. La secetă și pustiire prin insecte se arată paguba 15 zile înainte de cărat.

Dacă au pus în insecte viile, paguba se va înștiința până la 1 August. Relaxarea pentru aceste pagube e de $\frac{1}{3}$, $\frac{2}{3}$, sau întreaga darea, după-cum s'a primit (biciuluit) paguba.

Dacă se lucră un loc sterp până atunci, făcându-se productiv, trebuie să arătăm asta la perceptorat (fără timbru) cerând și pe mai departe scutirea de dare. Ori-ce schimbare în cultura unui pământ — făcând din fâneață arătură etc. — trebuie înștiințată, sub urmarea pedepsei, la perceptorat, tot așa ori-ce schimbare de proprietate (prin vânzare etc.) în răstimp de 30 zile la primărie.

Datorința de-a plăti dare se începe la schimbarea de proprietate cu începerea anului următor; la scutire de dare, când un loc a devenit neproductiv, din luna primă, care urmează lunii, în care s'a făcut înștiințarea.

Darea de casă.

Darea de casă se împarte după odăile de locuit în 3 clase. Darea aceasta se computează în modul următor:

Secția	Num. părților de locuit	Cl. I.	Cl. II.	Cl. III.
I.	1.	1 c. 60	2 c. —	2 c. 40
II.	2.	4 „ —	6 „ —	7 „ 20
III.	3.	8 „ —	10 „ —	12 „ —
IV.	4—5	16 „ —	20 „ —	24 „ —
V.	6—7	24 „ —	30 „ —	36 „ —
VI.	8—9	36 „ —	44 „ —	54 „ —
VII.	10—11	48 „ —	60 „ —	72 „ —
VIII.	12—13	60 „ —	72 „ —	90 „ —
IX.	14—15	72 „ —	90 „ —	108 „ —
X.	16 și mai multe	de fiecare mai mult cu 6 „ — 8 „ — 10 „ —		

Dacă se află într-o casă odăi supuse la dare și de cele libere de dare, se computează darea de casă numai după cele supuse la dare.

La case noue sau când se mai adaugă niște odăi, proprietarul are să înainteze la perceptorat pentru scutire de dare o cerere netimbrată, la care să alăture și schița planului. Cererea aceasta trebuie înaintată până la șase săptămâni după terminarea casei și înainte de-a o folosi ca locuință. Dacă se poate dovedi neputința înștiințării, cererea se poate face și în decursul unui an, numai cât pentru anul acesta trebuie plătită darea. Scutirea de dare se face pe 8—12 ani.

Casele cu local de prăvălie, cârcimă etc. plătesc pentru fiecare odă la cl. I. cu 2, la a II. cu 4 și la a III. cu 6 cor. mai mult. Tinzile și cămările fără ferestri, apoi bucătăriile și atelierile (vercăș, miheiv) sunt scutite de dare, numai dare după chiria lor se plătește.

Casele, cari au același număr de casă și sunt în aceeași curte, chiar fiind sub două coperișuri, se socotesc ca una. Dacă sunt doi proprietari la ele, se socoteste darea separat după fiecare proprietar.

Odăi de locuit închiriate în parte sunt supuse dării de chirie, cele neînchiriate dării după clase. Odăile, cari nu sunt închiriate pe bani, ci pentru produse agricole, sunt supuse dării după clase. (Va urma).

PARTEA ECONOMICĂ.

Îngrijirea fâneațelor primăvara.

Mai înainte de aceasta numai cu 15—20 de ani, cei mai mulți economi de pe la noi vorbeau de fân ca de un lucru fără de nici un preț; vorbeau, că au atâtea și atâtea cară, că n'au cui il mai vinde sau că n'au ce mai face cu el. Astăzi însă s'au schimbat lucrurile și pe cei mai mulți îi auzim văerându-se, că n'au fân de ajuns pentru vite, că fânul e tare scump și că în anumite locuri cu deosebire primăvara, nici așa scump nu se mai poate cumpăra.

Causa imputinării și scumpirei fânului este a se căuta, deoparte în înmulțirea continuă a vitelor, ear' de altă parte în înmulțirea și neîngrijirea corespunzătoare a fâneațelor naturale.

Cine a avut prilej a umbla cât de puțin pe la sate, pe timpul când se scot vitele la pășune, acela cred că s'a putut convinge despre numărul cel mare de vite, ce se află astăzi în mâinile economilor noștri, așa că pe cele mai multe locuri ce pot auzi plângeri, că vitele nici măcar peste vară nu au pășune destulă. Tot așa se mai poate convinge fiecare și despre aceea, că pe cele mai multe locuri economii au mai rupt și din fâneațele naturale și le-au sămănat cu bucate.

Acestea ar fi două din cauzele cele mai însemnate ale imputinării și scumpirei fânului. A treia cauză este neîngrijirea corespunzătoare a fâneațelor naturale. Asupra acesteia voim să atragem de astă-dată luarea aminte a economilor noștri. Despre vărsările de ape nu mai pomenim, fiindcă acestea nu se succed regulat în fiecare an.

Fâneațele naturale, pe cele mai multe locuri, se privesc de copilul mașter al economiei de câmp, de care aproape nime nu se îngrijește în decursul anului întreg. Și fiindcă ele se tractează astfel, este prea firesc, ca și ele să ne răsplătească întocmai. Despre aceasta, cred că se poate convinge ori-și-cine, dacă are cât de cât prilej de a umbla peste fâneațele economilor noștri; se poate convinge, că pe acelea mai nime nu risipește primăvara mușinoaele, măcar după-cum se știe acelea împedecă atât iarba în creșterea și dezvoltarea ei regulată, cât și cositul.

Pentru risipitul mai ușor al mușinoaelor s'a introdus în timpul din urmă în economiile mai mari o unealtă foarte potrivită spre scopul acesta, numită „gilăul de fâneață“, cu ajutorul căruia mușinoaele se pot imprăstia, ca și cu grapa foarte repede și cu spor. În lipsa aceluia, economii mai mici se pot folosi și numai cu sapa sau lopata, cu ajutorul cărora încă se poate ajunge în-câtva, același scop.

O altă recerință pentru îngrijirea fâneațelor primăvara este și grăpatul acelor. Grăpatul acesta se poate face și numai cu grapa comună. Grăpatul acesta trebuie să se facă, pentru-că s'a constatat, că pătura mai deasupra a fâneațelor prinde de înghețurile și desgheturile de peste iarnă un fel de

scoarță, prin care abia poate străbate căldura și umezeala. Dacă scoarța aceea nu se sparge, ca să se țărîneze pământul, atunci atât aerul, cât și căldura și umezeala, nu pot avea mai nici o înfrîntă bună asupra creșterii și dezvoltării ierburilor de pe fâneațe.

Peste câte fâneațe nu ni-se dă prilej, ca să trecem și să vedem, că mâna de om n'a conclucrat cu nimic la îmbunătățirea acelor! Pe unele așa s'a în-cuibat de tare mușchii și alte burueni veninoase, încât iarba a rămas numai pălcuri ici-și-colea.

Prin grăpatul acelor se ajung două scopuri: deoparte se stîrlesc mușchii și buruenile amare și veninoase, de altă parte rădăcinile ierburilor se pot estinde și dezvolta mai repede în fâneațele grăpate, ca în acelea unde pământul are o scoarță groasă și inde-sată.

O altă recerință pentru îngrijirea fâneațelor este aceea, ca primăvara când începe iarba a se dezvolta să nu fie păscute cu nici un fel de vite, de oare-ce acestea prin umbletul și călcațul lor îndeasă și strivesc sub picioare nu numai firele fragede de iarbă, ci chiar și rădăcinile aceleia.

Afară de acestea e tare de recomandat, ca fâneațele mai sterpe de iarbă cu privilegiul grăpatului să se mai sămene din când în când și cu floare de fân sau alte sămănțe de ierburi cumpărate. Prin sămănat ne îndoim une-ori producțiunea de fân. Economii mai săraci lucră tare înțelepțește, dacă peste iarnă, când aruncă fânul din șop, string floarea mai frumoasă a aceluia și o seamănă primăvara pe fâneațe.

Multe fâneațe de-ale economilor noștri, cu deosebire în apropierea riurilor le vedem concreșcute cu răchite sau alte tufe neroditoare. Înțelegem și noi scutirea acelor pe la margine, ca să le apere ca un fal de zăgaz contra vărsărilor de ape. Dar' lăstate ca să crească prin mijlocul fâneațelor, va înțelege ori și cine că acelea împedecă creșterea ierbei și astfel sunt spre dauna producțiunei de fân.

Mai sunt apoi multe fâneațe sărace și sterpe de iarbă prin apropierea riurilor curgătoare, cari pe lângă puțină cheltueală s'ar putea uda cu apă, așa că și producțiunea de fân a acelor s'ar putea îndoi. Sunt apoi altele umede și mocirloase, cari prin șanțuri mai afunde tăiete în josul apei s'ar putea scurge, ca să devină acomodate pentru producțiunea de fân.

Pe fâneațele de pe șesuri, dacă sunt sterpe de iarbă, s'ar putea tăia câte un canal, în care să se poată aduna apa pe timp de ploaie și din care apoi pe timp de secetă s'ar putea întinde umezala peste fâneațul întreg, așa că pierderea ce o suferim prin locul tăiat pentru canal, o dobândim de altă parte dela creșterea ierbei mai îmbelșugate de pe marginea aceluia.

Pentru o producțiune mai îmbelșugată a ierbei de pe fâneațele naturale se mai recomandă încă și gunoiul acelor. Prin gunoiu dăm îndărăt fâneațelor naturale o parte din materiile nutritoare, ce le ridicăm an de an de pe ele prin cositul fânului și al otăvil.

Nu trebuie să fie cineva un matematic așa mare, ca să poată socoti cât luăm noi pe fiecare an de pe fânațe prin strinsul fânului și al otăvii. Economiiști învățați au socotit, că pierderea fânațelor naturale face pe fiecare an la un juger câte 300 kilograme materii nutritoare.

Dacă pierderea fânațelor naturale face și numai atât, să ne întrebăm, cât le dăm noi în schimb pentru pierderea ce ele o sufer? Răspunsul este foarte ușor — nimic! Și fiindcă noi nu le dăm nimic, este foarte firesc lucru, că și roada acelor să se împuțineze și să înceteze cu timpul. Pentru-că și la sacul, din care tot luăm și nu mai adaugem nimic, odată dăm de fund.

Economiiști de prin alte țări nu se mai mulțămesc nice cu îmbunătățirile arătate de noi până aci, ci aceia au mai aflat încă și un fel de sare numită sulfat de fer (un fel de șgură de fer de prin fabrici), cu care presărând fânațele naturale, pierd de pe ele cu desăvârșire mușchiul, ear' producțiunea de iarbă se chiar îndoaie. Sarea numită se mai numește și cadoica și se poate procura prin anumite fabrici cu prețul de 4—6 coroane 100 de kilograme.

Să mai facem dar' câte ceva și noi pentru fânațele naturale, pentru acest copil mașter al economiei noastre, și să fim siguri, că și ele ne vor răsplăti mai bine ca până acum și nu vom mai ajunge primăvara așa, ca când ne uităm prin cele șopuri goale de fân să ne scărpinăm în ceafă și să ne prinză mila, când ne uităm la cele vite mai moarte de slabe.

Ioan Georgescu.

Garduri vii.

Cel mai nimerit mijloc este sădirea de puști, cari să scot din păduri.

Lemnul cânesc, duzii, păducelul, glădița sânt cele mai bune și sigure la prins.

În lipsa de răsaduri ne servim de semințe, după ce am preparat pământul. Deschizând șențulețele cu depărtare între ele de 25—30 c. m. apoi se îngroapă sēmēnța la o adâncime de 5—7 c. m.; sēmēnța se acopere cu țărână ori cu gunoiu putred amestecat cu pământ, după aceea s'apăsă puțin cu mâinile, ori cu o scândurice sau mai bine cu leafa sapei; după aceasta se udă. Udatul se face regulat cel puțin de două-ori pe săptămână, se plivesc buruienile ori de câte ori se simte nevoie, se scormonește pământul regulat, ca să nu se bătătorească. Aceste lucrări se urmează până ce plantele încep a incolți. Sēmēnatul se face cu preferință primăvara, îndată ce s'a luat zăpada și umezala permite a se putea lucra pământul. Se poate sēmēna și toamna; însă numai în arare cazuri. Sēmēnța de păducel se poate procura toamna după ce fructele s'au copt bine; ear' cele de glădiță în timpul iernei sau primăverii, după ce tecele s'au copt cu desăvârșire. Sîmburii de păducel răsar după un an dela sēmēnare, ceialalți răsar mai repede. Locul unde voim a face gardul viu se sapă de toamna la o adâncime de 50—80 centimetri și pe o lărgime de unmetru. Pământul desfundat rămâne espus gerului și influențelor at-

mosferice în timpul iernei; ear' pentru plantatul de toamnă se desfundă pământul prin influența aerului, căldurei și apei din ploaie ceea-ce face să se mărunțească.

SFATURI.

Pânea de seară devine foarte bună, dacă se frământă făina cu lapte smântănit. Gustul unei astfel de pâni e mai bun, ea e mai nutritoare și se poate mistui mai ușor.

Contra gărgărișelor se recomandă amestecarea grăunțelor cu năsip fin, uscat. Gărgărișele din păturile de sus fug, ear' cele-ce se află în păturile mai inferioare se prăpădesc în vre-o 3 săptămâni.

Când să sēmēnăm luțerna de nēsip? În pământuri nēsipoase, uscate o sēmēnăm dela mijlocul lui Aprilie începând până pe la începutul lui Maiu. Ea se seamănă ceva mai deasă ca luțerna cea vânăată socotind 30—40 kg. de hectar. Sēmēnța acestei luțerne e mai scumpă ca cea obicnuită, de aceea se și falsifică mai mult. Trebuie deci grije la cumpărat, adresându-se numai la firme bine cunoscute.

Petele de cerneală, și cele învechite, se scot udând locul cu zamă de alămăie de atâtea-ori până-ce pata se face tot mai mică și dispăre pe urmă.

Știri economice, comerc. industr. jurid.

Dela băncile noastre. »*Buciumana*«, Bucium-Poeni. Anul I. Capital social, 12.260, depuneri 32.030, venit curat 1121 cor.

»*Casa de păstrare*« din Seliște Sibiului a hotărit din venitul curat 7641 cor. 05 bani pentru scopuri de binefacere, și anume: $\frac{1}{6}$ parte din cuotă adecă cor. 1528 21 intră și sporește capitalul inatacabil al fondului de binefaceri. Restul cuotei de cor. 6112 84 se distribue, și anume: 40% pentru spitalul public înființând cor. 2445 14. 20% pentru grădina de altoi în Seliște cor. 1222 57. 20% pentru fondul cultural al bisericii cor. 1222 57. 20% pentru ajutoare de natură filantropică cor. 1222 56. Dividenda s'a fixat cu 36 cor.

»*Furnica*«, Făgăraș a dat 1200 coroane pentru școalele profesionale din Făgăraș.

»*Sebeșana*«. cassă de păstrare societate pe acțiuni în Caransebeș este firma unui nou institut de bani, înființat la 5 Martie a. c. în Caransebeș, cu capital social de cor. 30.000 — împărțit în 300 acțiuni à cor. 100.— Membrii direcțiunii denumiți din partea fondatorilor sânt următorii: Filip Bruia, proprietar; Nicolae Theodorovici, privatier; Constantin Călțun, cassar; Gotlieb Nautsch, pălărier, și Ioan Gergulescu, învățător.

Darea de pământ după grădiniile învățătorilor. Direcția financiară reg. ung. din Cluj, în un cas analog a anunțat, că pentru $\frac{1}{4}$ jug. de grădina ce

se află în folosința învățătorului, fiindcă aceasta nu slugește pentru instruirea elevilor în ale economiei, darea și aruncul comunal trebuie, să-l plătească învățătorul.

La espoziția agricolă, care va avea loc la București în luna Octomvrie viitor, vor participa toate județele din țeară.

Espoziția va fi pusă sub auspiciile guvernului.

Venitul porturilor române din taxa de o jumătate la sută și din aceea de cheagi, în cursul lunii Februarie 1902, a fost de lei 164,831.85. În aceeași lună din anul trecut acest venit a fost de lei 69.144,44. După cum se poate vedea, rezultă o diferență în plus de lei 95,687.41, în comparație cu luna corăpunzătoare din anul trecut 1901.

FELURIMI.

Vinul beut cu ciasul. În Franța se obicnuia până acum a se bea vinul cu ocaua.

În regiunile de sud, vinul fiind foarte mult est-an, cărcimarii nu știu ce să mai inventeze spre a-l vinde. Eată ce a găsit un cărcimardin Tarn.

El vinde vinul cu 25 bani pe oră și astfel, în curs de o oră consumatorul are dreptul să bea atâta cât poate.

Dar' dacă apoi clientul nu mai poate eși din cărcimă și adoarme, plătește câte 25 de bani pe toată ora cât va dormi.

Descoperire de lacuri subterane în Australia. S'a descoperit nu de mult în Australia, în districtul Encla, lacuri subpământene, la o adâncime de opt și nouă metri. Aceste lacuri conțin apă bună de beut. Această descoperire e importantă din toate punctele de vedere, căci caravanele și esplotorii nu vor mai muri de sete, de oare-ce aceste lacuri se întind pe cea mai mare parte din deșertul Australiei, în viitor se va putea căpeta apă în părțile cele mai sterpe, săpând numai câțiva metri.

Pe de altă parte aceste lacuri esplică, cum cea mai mare parte din rîurile Australiei ies din un punct și apoi dispăr în pământ, ceea-ce nu s'a putut explica până acum.

Un socotitor englez, care nu are mult de lucru, a eșit la lumină cu următoarea socoteală:

$$\begin{aligned} 1 \times 9 + 2 &= 11 \\ 12 \times 9 + 3 &= 111 \\ 123 \times 9 + 4 &= 1111 \\ 1234 \times 9 + 5 &= 11111 \\ 12345 \times 9 + 6 &= 111111 \\ 123456 \times 9 + 7 &= 1111111 \\ 1234567 \times 9 + 8 &= 11111111 \\ 12345678 \times 9 + 9 &= 111111111 \\ 123456789 \times 9 + 10 &= 1111111111 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 1 \times 8 + 1 &= 9 \\ 12 \times 7 + 2 &= 98 \\ 123 \times 8 + 3 &= 987 \\ 1234 \times 8 + 4 &= 9876 \\ 12345 \times 6 + 5 &= 98765 \\ 123456 \times 8 + 6 &= 987654 \\ 1234567 \times 8 + 7 &= 9876543 \\ 12345678 \times 8 + 8 &= 98765432 \\ 123456789 \times 8 + 9 &= 987654321 \end{aligned}$$

Cel-ce are destul timp, n'are decât să-l controleze și dacă află vre-o greșală, să ni o spună, ca să 'o putem comunica și Englezului.

CRONICĂ.

Parastas. Sâmbătă înainte de prânz s'a sărbătorit la biserică din Sibiu-Cetate parastasul pentru regretatul asesor consistorial *Nicolae Cristea*. Au asistat pe lângă familia răposatului asesorii în frunte cu el. Sa *Dr. Ilarion Pușcariu*, esektorul consistorial, elevii seminariilor, corul, precum și alt public.

Decorat. »Monitorul oficial« al armatei austro-ungare anunță decorarea dlui vice-colonel *Paul Muntean* dela reg. de inf. 31, cu ordul »Crucea pentru merite militare«. Ordul 'i-s'a dat din privilegiul pensionării dlui *Muntean*.

Daruri pentru biserică. Pentru biserică gr.-or. din Turda au dăruit în decursul acestui an: *Ileana German* un preafrumos rind complet de haine bisericăști în valoare de 130 cor., *David Feșegan* și soția sa *Maria* de asemenea un rind de haine bisericăști, frumos în valoare de 80 cor.; *Georgiu Chertea* și *Susana Bucur*, parte dela ei, parte dela credincioși prin colectare, au procurat dela librăria arhidiecezană 2 icoane foarte frumoase anume epitaful dlui nostru *Is. Chrs.*, și icoana ss. *Părinți Ioachim și Ana*, cari icoane scotind și ramele au costat 67 cor. Tot prin acești credincioși s'a procurat un clopoțel la biserică în preț de 60 cor. *Vasilie Morariu* și soția sa au cumpărat o cădelniță de argint-China în valoare de 30 cor., Dumnezeu să le răsplătească!

Reuniunea „Andreiana“. Reuniunea meseriașilor români din Sebeșul-sășesc »Andreiana« își ține adunarea generală Duminecă în 13 Aprilie st. n. la 2 ore p. m. în localul seu, cu următorul program: 1. Deschiderea adunării prin președinte. 2. Raportul comitetului despre activitatea sa dela ultima adunare generală. 3. Censurarea rațiociniului pro 1901 și votarea bugetului pro 1902. 4. Raportul bibliotecarului. 5. Eventuale propuneri. 6. Alegerea comitetului și a funcționarilor reuniunii pe un nou period de 3 ani.

La această adunare se invită membrii onorari și extraordinari precum și toți binevoitorii reuniunii. Sebeșul-sășesc în 28 Martie 1902 st. n. Pentru comitet: *G. Tătaru*, vicepresident. *Ioan Pavel*, notar.

Oameni veseli. Despre Vienezi se știe, că sunt oameni veseli. Eată întrebarea, pe care o pun străinilor și de pe urma căreia fac haz nespun:

»Puteți să ne citați cinci zile din săptămână, fără a numi nici Luni, nici Marți, nici Mercuri, nici Joi, nici Vineri, nici Sâmbătă, nici Duminecă?»

Cel întrebat încuntă sprincenele, se scarpină la cîafă, își chinuște mintea și tace ca pește.

Atunci 'i-se răspunde triumfător: »Alaltăieri, ieri, azi, mâine și poimâine!»

Cruțați paserile. Chinuirea bietelor paseri dovedește nu numai o inimă înrăită, ci și o mare prostie. Într-adevăr mai numai paserilor din grădină, câmp, pădure avem să mulțumim, oă cu toată marea mulțime de insecte stricăcioase pometurile noastre sunt frumoase și dau roadă bună. Despre Impăratul nostru scriu foile din Viena că văzând deunăzi niște ștregari împușcând paseri folositoare s'a întors cu scârbă de cătră ei zicând: Cum poate fi cineva așa de fără inimă și fără minte, să prăpădească niște paseri, cari numai folos aduc!

Sărbarea pomilor. Ministrul de instrucțiune din România a instituit o sărbătoare pentru școlile sătești numită »Sărbarea Pomilor« cu scopul de a devolta în generațiile tinere gustul pentru sădirea pomilor.

Sărbarea va avea loc în fiecare an într-una din zilele din luna Martie înainte de Florii.

Sădirea se va face de elevi sub supravegherea învățătorului.

S'au instituit cinci premii de câte 50 lei ce se vor da anual acelor diriginți de școli, cari se vor dovedi că au sădit numărul cel mai mare de pomi și sunt mai bine îngrijiți.

Administrațiunile comunale sunt datoare a lua măsuri conform legii poliției rurale contra oamenilor sau animalelor cari ar produce stricăciuni pomilor.

Omor. Ni-se scrie din Foeni: Economul Vicea Țăranu, venind seara târziu cătră casă, a fost ucis. Se crede, că omorul s'a întâmplat din răsunare. Ucișorii n'au fost aflați încă.

Din neregularitățile poștei. În săptămâna trecută am primit 15 nri din »Foaia Poporului« dela postă îndărăt, pentru-că pe drum li s'au rupt fâșiile cu adresele. Nerânduiala aceasta s'a întâmplat pe o linie ferată din Bănat. Toți cei-ce n'au primit numărul 11 se ceară la postă o ședulă de reclamare, pentru care nu se plătește nimic, ca să li se trimită numărul acesta din nou.

Un rămășag cu prost sfârșit. Săteanul *G. P. Mateiu* în tovărășie cu alți doi flăcăi, din cătuna Rădu, ducându-se la cărciumă, — după-ce au consumat rachiu, turmentându-se au găsit de cuviință a pune între ei rămășag, cine va bea un litru de rachiu deodată, fără să se răsunfle.

G. P. Mateiu, mai năzdrăvan, primește a bea el litrul de rachiu.

Dintr'o dușcă *George* a golit oala. După un sfert de oră, făcându-'i-se rău, a fost transportat acasă, unde după două ceasuri a încetat din viață.

Cam mare dar. Femeile Rada Crețu din Oboja și *Ioana Voicu* din Iovega (România) au născut fiecare câte 2 băieți și o fată. Atât mamele, cât și noul-născuții sunt sănătoși.

Carnea de cal. Dintr'o statistică, ce s'a publicat de curând în Berlin, vedem, că consumația de carne de cal crește din ce în ce la orașele mari. În strada »Greifswald« există un abator (măcelărie), unde anul trecut au fost tăiați 13000 de cai, reprezentând o valoare de 3.125.000 mărci și carnea lor s'a prefăcut în fleici și cărnați. Consiliul municipal din Berlin proiectează lărgirea acestui abator în chestiune, ca să poată primi deodată mai multe sute de cai.

— În Petersburg încă se mănâncă multă carne de cal, mai ales din partea studenților, fiind estină, oăci un punct costă numai 7 copeici (cam 10 or) În anul 1899 s'au tăiat în Petersburg 6395 cai. Multă carne de cal mănâncă și locuitorii din Viena și Budapesta, ceea ce nu ne poate mira, dacă știm, că cea de vită costă une-ori și peste 1 fl. chilogramul.

Asociațiuni pentru adulți. Ministrul unguresc de culte și instrucțiune publică a dat de curând o circulară cătră inspectorii de școli și învățători, în care-'i îndeamnă să înființeze »Asociațiuni pentru adulți«. Scopul acestor asociațiuni ar fi cultivarea tinerimii în »spirit patriotic« și apărarea vieții morale. Asociațiunile vor trebui să îmbrățișeze bibliotecile pentru tinerime și reuniunile de cântări.

Camera advocațională timișoreană. În ședința camerei advocaționale a propus dl *Dr. A. Cosma* (avocat în Timișoara) ca să se exprime dorința, ca ministrul de justiție să numească în diferite regiuni ale țării numai astfel de judecători, cari cunosc pe deplin limbile acelor regiuni. Propunerea a fost primită cu unanimitate de adunarea generală a camerei advocaționale, decizându-se ca hotărîrea aceasta să se introducă în raportul anual al camerei și să se subștearnă ministrului de justiție.

Inviat din morți. Se scrie din Iași: În comuna Costuleni, săteanul *Alecu Baucă*, murind fără veste, a fost dus la cimitirul satului pentru a fi îngropat. Aci însă, după-ce preotul 'și-a sfârșit rugăciunea, cei-ce 'l-au petrecut la mormânt au rămas îngroziți, auzind mișcare în sicriu. Când capacul sicriului a fost scos, toți constată că *Baucă* nu numai că n'a murit, dar' că el e vesel și sănătos. Spaima printre săteni este cu atât mai mare, cu cât *Baucă*, care-'i foarte bătrân, trece drept vrăjitor. Adevărul însă e că *Baucă* nu murise, ci a fost înțepenit în urma unei beții strajnice.

O vacă cu 6 cr. La tîrgul de vite ce s'a ținut săptămâna trecută în Ocna-Sibiului o săteancă bătrână din comuna Turnișor (lângă Sibiu), care avea și vedere slabă, a vîndut unui cumpărător necunoscut o vacă cu prețul de 120 cor. La primirea banilor a primit — după cum îi spunea cumpărătorul — 6 piese de aur de câte 20 cor. bucata. Femeia după primirea banilor a venit la Sibiu, intrând într'o prăvălie de manufacturi, unde voia să-și tîrgue cele de lipsă pentru casă, dară care 'i-a fost surprinderea, când neguțătorul 'i-a spus că cele 6 piese ce-'i scototește ea drept aur sunt numai 6 piese de aramă de câte 2 bani bucata. (Se vede că banii vor fi fost în culoare nouă). Cumpărătorul 'și-a fost pus și pe ședula cumpărării nume fals.

Conducătorii de tren din alte țări. Am fost dat știrea, cum s'a purtat un conductor de tren dela noi cu un călător din Germania, care venise în Ungaria. O foaie svedică ne spune, cum s'a purtat un conductor din Suedia. Deosebirea între Svedian și Maghiar e mare după-cum se poate vedea din cele-ce urmază: Un călător plecase cu trenul de noaptea din Malmoe spre Stocholm. Călătorul s'a îmbolnăvit pe tren și avea trebuință de ghiață. Conducătorul numai decît a comandat ghiață și a învăluit cu o taplasme răci tot pieptul bolnavului. În fine trenul a sosit în capitala țării, în Stocholm. Călătorul se coborî din tren, scoase din pungă 10 coroane și le întinse conducătorului. »Iti mulțumesc pentru bunăvoință — zise conducătorul, — dar' regulamentul nostru ne oprește să primim bacșișuri«. — »Ei bine, zise călătorul, dar' d-ta nu ești obligat să mă provezi cu ghiață«. — »Ghiața e proprietatea administrației trenului, prin urmare eu nu pot la nimic să reflectez«. — »Ei bine, dar nu se ține de obligamentele d-tale în serviciu, ca să te faci gratis îngrijitor al bolnavilor«. — »Regulamentul ne obligă a ne pune în serviciul călătorilor în toată privința și într-o-cât numai se poate«. După aceea călătorul își puse paralele earăgi în buzunar. »Dar', iubitul meu îngrijitor, o țigară cel puțin tot o să primești dela mine. Te rog«, — și-'i întinse țigara. — »Foarte mulțumesc, asta-'mi e permis«. — »Și te rog primește tabachera aceasta ca o mică suveniră dela mine«. — »Mulțumesc, dar' asta 'mi-o interzice regulamentul«.

Ei se despărțiră cu o căldă strângere de mână, oăci atîta îi permise regulamentul și conducătorului — îngrijitor.

† Nicolae Hada. Ni-se vestește din București încetarea din viață a lui Nicolae Hada, impiegat la căile ferate române.

Defunctul originar din Transilvania, comuna Luna-de-Arieș, era unul din Românii care nu și-a uitat de cei de acasă și cu inima și faptele lui încuraja toate mișcărilor naționale.

Internate române la Rădăuș și Siret. Cetim în »Dcșteptarea«: Inteligența română din Rădăuș și Siret, precum și din jurul ambelor orașe, a decis a organiza dela 1 Sept. a. c. în ambele orașe câte un internat român de băieți, parte spre a sări în ajutor băieților sârmani, parte spre a-i scuti de gazde rele. În ambele centre se lucră la compunerea de statute pentru crearea a două societăți cu menirea de a susține internatele. Opera mare și folositoare a acestor internate nu va întârzia a fi salutată cu cea mai vie bucurie de tot sufletul românesc. Urăm succes întru realizarea nobililor întreprinderi.

Sărbarea aniversării a 25-ea a independenței României se va face de către guvernul României cu o solemnitate deosebită. S'au stabilit următoarele puncte ale programului: 1. Un comitet constituit adhoc va deschide o listă de subscripție pentru un mare monument al M. S. Regelui Carol I. 2. Guvernul va deschide o listă de subscripție pentru un monument al Independenței. 3. Se va împărți o medalie comemorativă. 4. Cu ocazia zilei de 10 Mai se va înființa o nouă decorație, care va purta titlul »Regele Carol I.« 5. M. S. Regele va pune bazele unei noi fundațiuni, care va servi de adăpost soldaților răniți, infirmi și bătrâni, un fel de institut ca »Hotel des Invalides« din Franța. Toate comunele din țeară vor trimite delegați, toate societățile constituite vor fi invitate să ia parte. Se vor construi care alegorice, se vor face defileuri monștre și o mare revistă militară la care se vor împărți diferite decorațiuni. Toate regimentele, cari au luat parte la războiu, vor primi la steag noua decorație »Regele Carol I.« Oficerii garnizoanei București au luat inițiativa, după cum se anunță, să facă un mare album al armatei române, din care un exemplar, cu o legătură artistică, purtând cifra regală și armele țării în aur și împodobite cu pietre scumpe, va fi oferit M. S. Regelui în ziua de 10 Mai. Cu facerea acestui album, unic în felul său, au fost însărcinați dl Al. Antoniu, fotograf, autor al »Albumului României«, împreună cu dl locotenent Eliad. În acest album vor figura toți oficerii aflați în activitate; vederile tuturor instituțiilor militare; școli, căsarme, etc., toate drapelurile, cari au luat parte la războiu și au fost decorate etc.

Banenote nouă. La fabrica băncii Austro Ungare din Viena se fabrică de present banenote de 50 coroane. Colorarea lor este verde-albastră. În circulație vor fi puse în decursul lunii Mai. Banenotele actuale de 10 și 20 coroane se vor retrage din circulație.

La fondul de 20 bani, întemeiat de »Reuniunea sodalilor noștri« pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare pe seama meseriașilor români din Sibiu, au mai contribuit următorii: Dr. Paul Muntean, sub-colonel c. și r. 40 bani, d-soara Ana Banea 30 bani; Ilie Moga, diacon, Eugenia Moga n. Trif, profesoară, Tiberius și Ana Moga, Ioan Henț, asesor la zedria orfanală, d-na Margareta Moldovan, Emil Borcea, funcț.

la banca »Transilvania«, Dr. Lucian Borcea, candidat de avocat, Ioan Șut, funcț. consist., Victor Tordășianu și Dr. Vasile Dan, avocat, fiecare câte 20 bani.

Scrierile inedite a lui Eminescu. Precum aflăm din izvor competent, în editura »Minervei« din București va apăre o ediție critică completă a operelor lui Eminescu. Angajați sunt să o facă d-nii: Nerva Hodoș, Ilarie Chendi și Alexandru Rădulescu. Volumul prim va cuprinde numai literatură populară. Celelalte volume vor cuprinde poeziile inedite, variantele, fragmentele dramatice și puțină prosă inedită. Din toate aceste va rezulta caracterul național al lui Eminescu. Intre poeziile inedite sunt câteva, în cari se arată soartea Românilor din Transilvania, Basarabia, Maramureș și Crișania.

O moștenire de 90 milioane lei, în satul Turcheș, de lângă Brașov, se află un bătrân anume Ioan Deianu. Acesta a avut un frate, care acum 20 de ani a plecat dela casa părinților în America, spre a-și găsi norocul.

Era un tinăr, după cum spun astăzi rudele sale, vioiu și plin de curaj.

După doi ani de ședere în New-York, Deianu a scris fratelui său că se află foarte bine și câștigă bani mulți.

De 18 ani însă Ioan Deianu n'a mai primit nici o scrisoare dela fratele său.

Acum câteva săptămâni dl Nicolae Deianu, antreprnorul cantinei dela fabrica de chibrituri din București, care este fiul bătrânului Ioan Deianu, a cetit într'un ziar din New York, că a murit acolo milionarul Deianu și că toată averea lui în valoarea de 18 milioane dolari, adică 90 milioane lei, este administrată de statul american, din cauză că până acum nu s'a prezentat nici un moștenitor.

Dl Deianu, imediat ce a cetit această informațiune, și-a adus aminte că acest Deianu trebuie să fie unchiul său, plecat din satul Turcheș acum 20 ani.

Fără a pierde mult timp, după ce s'a înțeles cu sora sa Anica Deianu, servitoare la palatul justiției din București a plecat la Turcheș. Aci a adunat elementele necesare, prin cari să probeze că este rudă aproape cu Deianu din New-York.

Fericitul moștenitor a angajat 2 avocați din Sibiu și împreună cu aceștia va pleca săptămâna viitoare la America.

Cei doi avocați au luat pe seama lor toate cheltuelile ce se vor face cu acest senzațional proces.

Statua lui C. A. Rosetti. La școala de meserii din București s'a început turnarea statuei lui C. A. Rosetti, în mărime naturală, reprezentându-l șezând pe un jilt.

Un preot harnic. În comuna Ciciova-montană avem preot vrednic de laudă în persoana domnului Petru Popovici. În luna lui Martie se implinesc 27 de ani, de când ni-l-a adus Dumnezeu în mijlocul nostru. Sus numitul preot având o inimă de creștin adevărat au dat sfaturi parochienilor lui și i-au îndemnat ca să-și dea copiii pe la școale, pe la măiestrii, ca să învețe carte, oăci cartea e cel mai scump tesaur în lume. La îndemnul sus numitului preot s'au luat oamenii unul după altul și și-au dus copiii pe la școale. Astăzi avem 7 învățători eșiți din comuna noastră, pe lângă ei se mai află peste 20 la școale în Oravița, Biserica-albă, Kecskemét, Pesta, Brașov și la Ca-

ransebeș, se mai află pe la meserii vr'o 15 la număr.

Afară de binele ce l-a făcut cu copiii noștri, s'a înțeles cu parochienii și au cumpărat dela institutul de credit din Oravița 115 acții pentru biserică noastră. De când e domnul preot în comuna noastră sfânta slujbă n'a rămas nici-când neimplinită, a fost deci vrednic de chemarea lui preotească.

Văzându-se sus numitul preot cam neputincios, ca să nu rămână slujbele dumnezeiești neimplinite, s'a înțeles cu parochienii lui și s'a adus ca ajutor un preot cu numele Vasile Murgu, un parochian de ai noștri născut, crescut în comuna noastră. Acum a trecut un an, de când l-au adus la noi, unde slujește cu drag în sfânta biserică, la care merg creștinii cu drag ca să-l asculte, mai ales la sărbători mai însemnate, când spune și predica, care stoarce lacrimi din ochii celor de față.

Totodată rugăm și pe Preasfințitul Episcop și Venerabilul Consistor din Caransebeș, ca să resoalve rugarea ce am trimis, ca să se dea pentru neputinciosul preot Petru Popovici un capelan.

Mihailu Muntean Rina.

Dela petrecerile noastre. Reuniunea plugarilor gr.-or. rom. din comuna Marcovești cercul Vêrșeș au aranjat un concert împreună cu teatru și joc în seara de prinderea postului, în sala școalei gr.-or. rom. din loc. La acest concert a luat parte numărul public și din alte comune vecine.

Deosebit au plăcut cântările și piesa teatrală, care s'au predat cu mult succes, fiind corul condus de bravul și zelosul conducător Ioan Isailov.

După concert și teatru s'au jucat jocurile naționale »Călușorul« și »Bătuța« de către zeloșii coriști.

Marinimeșii domni, care au suprasolvit, primească călduroasele mulțumiri din partea coriștilor.

Teodor Tăroată.

— Membrii »Reuniunii române de cântări« din Bistra, de un șir de ani au făcut cel puțin câte o seară de distracție popcrului din loc și jur, care cu drag întotdeauna așa și acum, a alergat ca să vadă și audă ceva lucruri frumoase din gura membrilor reuniunii.

Inceputul la petrecerea din anul acesta a fost monologul »Barbul Lăutarul«, predat de către George Marcu, care întotdeauna a atras atențiunea publicului prin cântecile sale cele melodioase și plăcute.

A urmat apoi »Vlăduțul mamei«, comedie într'un act. Diletanții Teodor Achim, Iosif Marcu, precum și Georgiu Drajea și-au predat cu cea mai mare îndrăzneală rolurile lor, îndeosebi cel din urmă a făcut mult haz, ear' Ana Drajea și Linuța Gherea au fost la culme atât prin predarea rolurilor, cât și prin cântatul frumos. S'au perorat mai multe poezii, între cari cea mai plăcută publicului a fost: poezia de G. Coșbuc »Căluțul dracului«, perorată de G. Marcu; »Rugămintea din urmă«, earăși de G. Coșbuc, perorată de I. Marcu. Foarte bine a perorat Ioan Gherea, poezia »Rea de plată«.

Corul a cântat vre-o câteva poezii nouă, între cari »Hora Junilor« a trebuit repetată de mai multe-ori.

Toate acestea lucruri bune și frumoase, care se fac în comuna Bistra se pot atribui preoției și în special Onor. Domn președinte al reuniunii Alexandru Papiu, care de când e în fruntea poporului nostru a jertfit mult pentru înaintarea și cultura poporului din loc.

Patrila.

Plantarea de pomi din Mohu.

— 31 Martie n.

Intre mijloacele, de care »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu» se folosește la dezvoltarea interesului în economii nostri pentru în-deletnicirea cu cultura pomilor, se număra și plantarea de altoi în grădina fiecărui membru al ei cu locuința în cutare localitate. Pentru anul de față această plantare s'a făcut în grădinile membrilor din comuna Mohu.

În acest scop, trimișii reuniunii noastre agricole, d-nii Dem. Comșa, presidentul și Victor Tordășianu, secretarul reuniunii, s'au prezentat Duminecă, la 30 Martie n. c. în comuna noastră. Plantării i-a premers o demonstrațiune interesantă și instructivă din toate punctele de privire, ținută prin dl pres. Comșa, în sala cea mare a școlii, în ființa de față a locuitorilor din comună și a câtorva oaspeți din Bungard.

În espunerile sale, dl Comșa, ne arată greșelile, cari le facem altoind de regulă când pădurețul este prea bătrân și afară de aceea cum noi nu punem nici un fel de grije la alegerea pădureților. Pădureții, când se altoiesc, se aibă vârsta de 2 ani cel mult. Încât pentru rădăcina pădurețului obiceiul nostru este a privi drept cel mai potrivit pădureț pe cel cu multe și groase rădăcini, pe când economul bun retează scurt toate rădăcinile mai groase, din cari isvorăsc o mulțime de rădăcini (mustăți) subțirele. Acestea tocmai fiind multe și fiind respirate în pătura de sus a pământului, mai bogat în materii, absorb multe materii nutritive neapărate pentru-ca pomul să se dezvolte. Pădureții cu rădăcini lungi au neajunsul, că aceste rădăcini în loc de a crește înlături se duc spre adâncime, unde pământul este lipsit de materile amintite. O altă greșală de căpetenie o facem când cu altoirea, de oare-ce noi în loc să altoim lângă pământ, altoim la vârful sau mijlocul trunchiului. Surcelul nobil, folosit de noi nu e potrivit nici el pentru altoire, de oare-ce în loc să folosim mlădițe tinere și scurte cu cel mult 3 ochi, întrebuițăm mlădițe bătrâne și lungi și aceasta cu gândul ca pomul altoit să crească repede și repede să producă și poame. Mai greșim și atunci, când tot cu gând de a ave în dată pomul roditor, ținem toate crengile crescute în primul și în al 2-lea an pe altoi. Economul bun nu lasă pe pomișorul seu decât 5 crengi și pe acestea le scurtează de regulă deasupra unui ochiu, ce stă în afară și din care apoi dau alte crengi tot în afară, ca astfel coroana pomului să nu fie lipsită de razele soarelui, de căldura trebuincioasă etc.

Prelegerii și demonstrației din școală i-a urmat plantarea pomilor în grădinile membrilor. În acest scop membrii reuniunii au săpat cu zile înainte câte o groapă de peste 1 metru lărgime și peste o jumătate metru adâncime. Obiceiul de a planta pomul la mare adâncime, adică de a pune în pământ și trunchiul pomului, care nu trăește în pământ, a fost viu combătut. Dl Comșa ne-a arătat cum la plantare avem neapărată trebuință pe lângă groapă, de un par foarte gros și cât se poate de oblu și neted, pe care-l implântăm cât

se poate de adânc, după aceea reazezăm pământul scos dela suprafață, apoi îl călcăm binișor cu picioarele și când e groapa plină așezăm în ea pomișorul de așa, ca gâtul rădăcinilor să se găsească asemenea cu suprafața pământului, după aceea tot pământul ce a fost scos din groapă se adună în jurul pomișorului și se face în forma unei largi tipși, în care se varsă o botă de apă cu scop ca apa ce se aruncă din înălțime și cu repezițiune să străbată și să ducă pământ prin toate golurile, ce ar fi rămas printre rădăcini.

Parul înfipt nu are să treacă în lungime peste baza crengilor pomișorului. Zece zile după altoire pomișorul se leagă de par binișor cu funie de cocos, care pe lângă, că e trainică mai are și avantajul, că nu ține apa și este foarte ieftină. Unelte, ce le folosim sânt și ele stricăcioase, de oare-ce curățit pomul cu un cuțit rău, acela primește o mulțime de răni, ce numai cu greu se vindecă. Rănila cauzate prin tăieturi trebuiesc unse cu ceară de altoit, ca să se vindecă repede și apa să nu răsbată la lemn etc. Prelegerea teoretică și practică abia s'a finit după orele 4 d. a.

Țin se mai amintea, că reun. noastre agricole îi revine meritul de a fi alcătuit în Mohu o însoțire de credit sistem Raitteisen, din ale cărei roade comuna politicoasă s'a folosit cu un ajutor de 2000 fl. la edificarea pomposului edificiu al primăriei, școala confesională de altul de 400 fl. etc. etc., mai departe a unei tovărășii agricole, prin care s'au introdus în comuna noastră nu mai puțin ca 3 mașini de sămănat și alte multe mașinării și unelte economice etc.

Pentru toate ostenețele aduse de reprezentanții reuniunii în folosul comunei noastre, au mulțumit în cuvinte alese parochul nostru Ioan Slăvescu, asigurându-i de dragostea și cinstea poporului recunoșcător.

Un economist.

Altoi de vânzare.

Martii în 8 Aprilie st. n. c. subscribul comitet central pune în vânzare 260 altoi de 2—3 ani, soiul pățul cu prețul de 30 bani bucata.

Altoii să vând cu preferință membrilor reuniunii noastre, având cumpărătorii a-i lua înșiși în primire. În scopul transportării neștirbite este neapărată împachetarea rădăcinilor în paie umede și o pânzătură drept înveliș. Comitetul nu e în poziția de a executa însuși împachetarea și transportul.

Vânzarea urmează a se face în ziua amintită la orele 10 a. m. în grădina școlii comitatense de aici, Târgul vitelor nr. 10.

Sibiu, în 2 Aprilie n. 1902.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului».

D. Comșa, V. Tordășianu,
pres. secretar.

Din cauza lipsei de spațiu
Posta redacțiunii și administrațiunii se amână pe n-rul viitor.

Pentru redacție și editură responsabil: Victor Lazăr.
Proprietar: Pentru »Tipografia», societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Doi învățăcei

cari să fi împlinit etatea de 14 ani se primesc în franzelăria lui Nicolae Moldovan, 33 1—3 comerciant și franzelar în Toplița-română.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de moșș comună în Sebeșul-inferior se deschide prin aceasta concurs.

Emolumentele sânt:

1. Salar fix anual de 80 coroane.

2. Taxele statorite prin regulamentul organic, pentru fiecare naștere dela partide, 2 coroane.

Doritoarele de a câștiga postul acesta au să-și înainteze rugărilor instruate cu documentele recerute (diplomă, atestat de botez, atestat de moralitate și de eventualul serviciu până acum) subscrisului oficiu comunal până la 18 Aprilie st. n.

Alegerea va ave loc în una din zilele următoare a luni.

Sebeșul-inferior, 28 Martie 1902.

31 1—3

Primăria comunală.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni în Sibiu.

Se află de vânzare:

HOMO SUM.

ROMAN
DE
GEORGE EBERS.

Prețul 2 cor. sau 2 lei 50 bani.

Comande se pot face la
Librăria W. Krafft.

A apărut și se află de vânzare la „Tipografia” soc. pe acțiuni în Sibiu

Anuarul I.

al
»Reuniunii sodalilor români din Sibiu».
cuprinzând
unele date dela întemeierea ei până la
31 Decembrie 1899
publicat de

Comitetul Reuniunii.

Prețul 1 coroană, cu porte postal 1 coroană 20 bani.

Doi mari Metropoliți ai Românilor

Andrei bar. de Șaguna

și

Alexandru Sterca Șulutiu.

— Portrete frumoase. —

Lucrate la Viena, în fototipie, fiecare separat, pe hârtie fină de carton; sânt foarte potrivite tablouri în casa fiecărui Român.

Prețul unui exemplar 40 bani.

„Tipografia”,
soc. pe acțiuni, Sibiu.

Căsătorie.

Un funcționar tir-er, cu cele mai bune prospecte pentru viitor, salar fix 60 fl. lunar, cuartir mare, încălzit, luminat, plus 5%, din venitul curat al unei întreprinderi comerciale foarte rentabile, domiciliat în România, dar' originar din Transilvania, dorește a se căsători cu o domnișoară tot din Transilvania. Aleasa să fie stăpânită de sentimente naționale și religioase, dispunând și de o avere până la 4000 fl. Lipsind din anii copilăriei din vechia lui patrie, își caută pe calea aceasta tovarușa vieții. Epistolele să se adreseze administrațiunii acestei foi, care va îngriji să ajungă la destinațiune.

27 3-3

O moară cu vaporii

situată între mai multe comune, lângă Doștat (Hosszutelke) și foarte bine cercetată se vinde din mână liberă

28 3-3

Doritorii să se adreseze dlor Ilie Hociotă, inv. pens. și Dumitru Băilă în Seliște

Franzbranntwein-ul

lui

BRÁZAY.

cel mai răspândit și mai neescapabil mijloc de cură în casă.

Se espedează dela fabrica lui

Coloman Brázay,

Budapesta, IV., Muzem-körút nr. 23.

Căderea părului. Franzbranntwein-ul e un mijloc excelent, pentru spălarea părului, căci întărește pielea și rădăcinile părului, împedcând astfel căderea acestuia. În scopul acesta spălăm părul bine cu el seara înainte de culcare și dimineața după sculare.

2 34-52

Ferțiți-vă de imitațiuni.

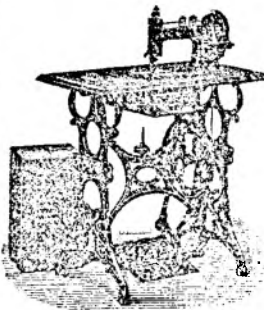
Fiti cu atențiune la marca de apărare.

Se capătă în ori-ce apotecă și în celelalte prăvălii.

Gustav Dürr,

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,
Sibiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul seu mare și bine asortat cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite din fabrici străine și indigene pe lângă un preț foarte moderat.

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

Seidel & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate acareturile mașinilor de cusut de ori-ce fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de ori-ce fel sunt executate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată dela mine dau 5 ani garanție.

[3] 10-

Liste de prețuri se trimit la cerere gratis și franco.

Descrierea Ardealului.

Cine voește să cunoască frumoasa țeara a Ardealului, și cu deosebire Munții-Apuseni, patria lui Eoria și Ianou, să citească scrierile lui Silvestru Moldovan anume:

Țeara-Noastră,

descrierea părților sudice ale Transilvaniei și Valea-Murșului, apoi

Zarandul și Munții-Apuseni,

Cu 9 ilustrațiuni și o schiță.

Descrierile sunt făcute în fel de călătorie, cu datinele și porturile Românilor și cu multe legende despre dealuri, cetăți, izvoare ș. a.

Fiecare carte costă 1 fl. (și 5 cr. porto), în România 3 lei.

Toate ziarele noastre au apreciat în cuvinte elogioase aceste descrieri, unicele ce le avem despre Transilvania în limba română.

„Liga română”, acrice între altele:

„Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atât de interesante din mai multe puncte de vedere. Dl Silvestru Moldovan a răspuns deci prin această publicațiune unei trebuințe ce într'adevăr se simțea la noi. Sperăm, că publicul cetitor va face acestei scrieri primirea amabilă pe care o merită.

Comande se pot face la

Librăria W. Kraft.

Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. t. publicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse numai din material bun și tare. De aceea rog cu deosebire on. public, care caută casse, să binevoască a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din-afară se nu cufunde cu alte casse ce obvin în comerț, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e panterate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumină Atycelen.

Gustav Moess,

fabrică de casse în Sibiu,

strada Poplăcll-mare Nr. 8.

9 5-26